

FORSKNINGS- INVESTERINGER

DANMARK PÅ VEJ UD AF DEN GLOBALE TOP-10

Rapport

Udarbejdet af
Nikolaj Helm-Petersen, seniorkonsulent
Lasse Nielsen, seniorøkonom

Marts 2026

Tænk tanken DEA
Fiolstræde 44
1171 København K
www.dea.nu

Indhold

Baggrund	6
Hovedkonklusion	9
Implikationer	11
Analysekapitel 1: Samlede forskningsinvesteringer – Danmark er ude af top-10	13
Analysekapitel 2: Forskning og udvikling i erhvervslivet	16
Analysekapitel 3: Den offentlige sektors forskningsinvesteringer	26
Analysekapitel 4: Fonde og ekstern forskningsfinansiering	30
Analysekapitel 5: Forskningsstrategier og politiske målsætninger	38
Data og metode	42
Litteraturliste	44
Bilag	46

01

Baggrund

Baggrund

Det seneste år har der været flere politiske initiativer der markerer et nybrud i dansk forskningspolitik. Aftalen om forskningsreserven fra 2025 indfører flerårige aftaler og styrker basismidlerne, hvilket bryder med de tidligere årlige forhandlinger. Med aftalen om styrket viden- og teknologioverførsel fra januar 2026 bliver innovation desuden forventeligt skrevet direkte ind i universiteternes formålsparagraf. Senest er forskellige aspekter af forskningspolitik indgået i valgkampen – bl.a. har modregningen af EU's forskningsmidler været debatteret blandt partierne. Derudover er der kommet en række danske delstrategier i de senere år, bl.a. om kvanteteknologi, droneteknologi, life science og grøn forskning. Strategierne dækker dog kun enkelte dele af forskningssystemet og tager ikke fat i de tværgående problemstillinger i systemet.

For selvom Danmark er blandt de mest forskningsintensive lande i verden, og siden 2010 har investeret omkring 3 pct. af BNP i forskning, så er erhvervslivets investeringer i forskning ikke fulgt med, når man sammenligner med andre forskningsintensive lande. Danmark investerer fortsat meget i offentlig forskning, hvor et af formålene med de høje offentlige investeringer også er at skabe gode rammebetingelser for at virksomheder kan investere i deres egen forskning og udvikling (FoU), da de kan trække på den viden der bliver genereret på universiteterne.

Samtidig står Danmark og Europa i en ændret sikkerhedspolitisk situation. Bl.a. har den politiske udvikling i Kina såvel som i USA øget det europæiske fokus på teknologisk uafhængighed og digital suverænitet og herunder reduceret afhængigheden af udenlandske techgiganter.

At FoU spiller en helt central rolle for europæisk vækst og teknologisk kapacitet og i forhold til løsninger af vigtige samfundsmæssige udfordringer, blev også tydeliggjort med offentliggørelsen af Draghi-rapporten "The Future of European Competitiveness" i september 2024. Her bad Europa-Kommissionen Mario Draghi om at analysere EU's langsigtede konkurrenceevne og identificere centrale strategiske udfordringer. Rapporten konkluderer, at Europa i dag befinder sig i et markant forandret globalt landskab præget af faldende produktivitet, høje energiomkostninger, demografiske ændringer og stigende konkurrence fra især USA og Asien.

Draghi peger på, at EU er afhængig af udenlandske leverandører på en række strategiske områder – herunder halvledere, kritiske råmaterialer og avancerede digitale teknologier.

Det synes på den baggrund oplagt, at man fra dansk side udarbejder en samlet og langsigtet strategi for forskning og innovation, som sætter en retning og sikrer, at systemet fungerer som en helhed. Nærværende analyse peger på problemstillinger, som i den forbindelse bør indgå.

Boks 1 // Hvorfor skal det offentlige overhovedet investere i forskning?

Forskellige analyser og økonomiske studier beskriver rationale og logikken bag, at offentlige midler investeres i forskning. Oversigten udgør et udpluk af konklusionerne fra forskellige danske studier om emnet (se oversigt med titler og links til studierne i bilagsmaterialet)¹.

Sammenhæng mellem forsknings- og udviklingsinvesteringer og levestandard, KRAKA Advisory 2021

Den eksisterende litteratur har fokuseret på, hvordan FoU-investeringer påvirker produktiviteten. Som de fleste af disse studier viser vores analyser også, at der er en signifikant positiv effekt af FoU-investeringer på produktivitetsvæksten i et land. Analyseresultater dokumenterer, at de lande, der har forøget FoU-investeringerne mest som følge af Barcelonamålsætningens tilskyndelseseffekt, har haft den største stigning i levestandarden

Nyere forskning peger på, at videnskabelige og teknologiske fremskridt i fremtiden bliver en endnu mere afgørende forudsætning for fremgang i levestandarden. Dette skyldes bl.a., at flere historisk vigtige kilder til levestandardsfremgang, såsom stigende uddannelsesniveau og samhandel med omverdenen, sandsynligvis tørrer langsomt ud. Der er således gode argumenter for, at man i Danmark bør øge fokuset på betydningen af de investeringer, man foretager i FoU.

Resultaterne indikerer, at danskerne kan opnå en mærkbar fremgang i levestandard, hvis Danmark øger andelen af BNP, der investeres i FoU. Analyseresultaterne peger på, at forøgelse af FoU-investeringer skaber betydelige forbedringer med hensyn til flere faktorer, der påvirker levestandarden. Vores empiriske analyser tilsiger, at en forøgelse af et lands investeringer i FoU på 10 pct. over en 15-årig periode, fx fra 3 pct. af BNP til 3,3 pct. af BNP, i gennemsnit vil være forbundet med følgende fremgang i befolkningens levestandard i samme periode: 1) 0,7 procentpoint højere årlig vækstrate i BNP per indbygger, 2) 0,5 procentpoint højere årlig vækstrate i produktiviteten, 3) 0,5 års forøgelse af befolkningens forventede levetid og 4) 50 timers ekstra fritid om året for personer i beskæftigelse.

Universitetsforskningens bidrag til innovation og vækst, Danske Universiteter 2017.

Litteraturstudiet viser konsensus om, at der er store økonomiske effekter af forskningsinvesteringer. Estimerne svinger dog alt efter metode og data, herunder tidsperspektiv. Ét studie estimerer, at når de offentlige forskningsudgifter stiger med 1 pct., stiger produktiviteten med 0,17 pct., mens andre estimerer det totale samfundsafkast af offentligt finansieret forskning til mellem 20 pct. og 43 pct. Samtidig viser resultaterne, at offentligt finansieret forskning komplementerer erhvervslivets FoU. Det betyder, at jo mere det offentlige investerer i forskning, jo mere investerer erhvervslivet ligeledes i FoU. Elasticiteten varierer igen [AC5.1] efter metode og data.

Universitetsforskning (academic research) kan i teoretisk økonomisk forstand betegnes som et såkaldt public good. Producenter af forskning kan ikke effektivt afholde andre fra at benytte og få gavn af forskningsresultater (forskning er non-excludable), og forbrug af forskning mindsker ikke den tilgængelige mængde forskning (forskning er 'non-rival'). Disse to forhold ved universitetsforskning, non-excludable og non-rival, gør, at det private incitament til at investere i universitetsforskning er begrænset. Da vi samtidig har en innovationsdrevet økonomi i international konkurrence, vil samfundets behov for universitetsforskning langt overstige det private udbud. Vi har altså at gøre med en markeds-fejl, hvor det frie marked ikke vil udbyde den nødvendige mængde forskning. Med andre ord er der særlige kendetegn ved universitetsforskning, som gør, at det offentlige må træde til med finansieringen.

Effekterne af offentlig forskning, DEA 2017

Forskningen peger ret entydigt på, at både private og offentlige forskningsinvesteringer skaber innovation og høje økonomiske afkast. Studiet viser samtidig, at der er usikkerhed med hensyn til størrelsen af afkastene. Da forskerne ofte ser på forskellige typer af afkast, er det endvidere svært at sammenligne de målte effekter. Litteraturstudiet viser desuden, at der er begrænset viden om effekterne af den mere generelle offentlige forskning, forskningsbaseret uddannelse samt om de overordnede samfundsøkonomiske effekter.

Uddannelses- og forskningsministeren (Svar på spørgsmål 13, Folketingets Uddannelses- og Forskningsudvalg 2021-22).

Der er i forskningslitteraturen bred enighed om, at offentlige forskningsinvesteringer generelt bidrager positivt til samfundet. Offentlig forskning omfatter mange forskellige typer af forskningsprojekter, og både forskningsprojekter og resultaternes gennemslag i samfundet kan tage mange år, hvilket gør det vanskeligt at opgøre størrelsen af en samlet effekt af de offentlige forskningsinvesteringer. Der er stor variation med hensyn til, hvad forskningslitteraturen finder af afkast af offentlige forskningsinvesteringer, idet effekten fra offentlige forskningsinvesteringer vil afhænge af bl.a. det konkrete design, hovedområdet og størrelsen af investeringen. Et studie af 15.000 universiteter fordelt på 1.500 regioner i 78 lande viser eksempelvis, at en 10 pct. stigning i universiteter per capita giver en stigning i fremtidig BNP-vækst på 0,4 pct. per capita.

02

Hovedkonklusion

Hovedkonklusion

Andre lande overhaler os

- Danmark er på vej ud af den globale top-10 målt på samlede forsknings- og udviklingsinvesteringer i procent af BNP (erhvervslivet og den offentlige sektor opgjort under ét).
- Det skyldes, at andre lande, herunder USA har øget deres forskningsinvesteringer hurtigere og har overhalet Danmark. Samtidig har Kina og andre asiatiske land også øget deres investeringer i forskning markant de sidste ti år og nærmer sig – eller har i nogle tilfælde overhalet – det danske investeringsniveau.

Erhvervslivets forskningsinvesteringer er stagneret

- Danske virksomheders forskningsinvesteringer som andel af BNP er stagneret over det seneste årti og ligger nu relativt lavt i international sammenligning (fald fra en 8. plads til en 14. plads i perioden 2016–2023).
- Forskningsinvesteringerne er stærkt koncentreret i store virksomheder og i industrien, mens de små virksomheders bidrag er faldet til under 10 pct. af erhvervslivets samlede FoU.

Danmark står stadig stærkt på offentlige forskningsinvesteringer

- Danmark har de seneste ti år haft de højeste investeringer i offentlig forskning som andel af BNP blandt OECD-landene.
- Den offentlige forskningsindsats understøttes både af den politiske målsætning om at det offentlige forskningsbudget skal udgøre 1 pct. af BNP, og yderligere af store bevillinger fra private fonde.
- Den offentlige danske forskning har en overvægt af sundhedsvidenskab sammenlignet med de øvrige OECD-lande mens eksempelvis teknisk videnskab i Danmark omvendt udgør en mindre andel af den samlede offentlige forskning.

Danmark har verdens højeste fondsfinansiering af universitetsforskning

- Over 20 pct. af forskningen ved danske videregående uddannelsesinstitutioner er fondsfinansieret – hvilket er væsentligt højere end for andre OECD-lande.
- Fondenes finansiering er koncentreret på nogle hovedområder, og en stor del går til sundhedsvidenskab. Naturvidenskab modtager i stigende grad også midler fra de private fonde mens samfundsvidenskab, humaniora, teknisk videnskab samt jordbrugs- og veterinærvidenskab vedvarende ligger lavere.
- Store fondsbevillinger på over 100 mio. kr. koncentrerer særligt inden for sundhedsvidenskab og på Københavns Universitet.
- Fondslandskabet skaber unikke muligheder, men også strukturelle udfordringer hvad angår *governance*, balance mellem fagområder, fastansættelser og fordelingen mellem eksterne og interne midler.

03

Implikationen

Implikationer

Denne analyse viser, at Danmark ikke længere er blandt de lande, der investerer mest i forskning. Særligt erhvervslivets forskning sakker bagud rent investeringsmæssigt. Samtidig står Europa og Danmark i en ny geopolitisk og konkurrencemæssig situation, hvor forskning spiller en central rolle med hensyn til at komme med løsninger. Derfor bør et kommende dansk regeringsgrundlag indeholde et afsnit med ambitioner om udarbejdelse af en samlet og langsigtet forsknings- og innovationsstrategi, som en fælles overbygning til rækken af delstrategier inden for udvalgte forskningsområder. En strategi som sætter retning og sikrer, at systemet fungerer som en helhed. Strategien bør indeholde:

- **En målsætning for erhvervslivets forskning.** Erhvervslivets forskningsinvesteringer falder bagud. Det gælder sammenlignet med andre lande og det gælder, når man sammenholder størrelsen af den offentlige og den private forskningsindsats. De enkelte virksomheder træffer selv valg om konkrete forskningsinvesteringer, men politikernes rolle er at fokusere på rammevilkår og på at skabe en offentlig forskningsindsats, der understøtter samfund og virksomheder – en målsætning vil understøtte dette politiske fokus.
- **Gennemgang af de offentlige investeringer.** Den politisk vedtagne enprocentsmålsætning om offentlige midler, der afsættes til forskning, blev oprindeligt skabt for at understøtte øgede offentlige forskningsinvesteringer. Men den aktuelle fortolkning af målsætningen giver nogle udfordringer, bl.a. at forskningsreserven har været stigende år efter år, mens andre dele af budgettet såsom basismidlerne har ligget stabilt. Problemkomplekset adresseres delvist med den flerårige aftale om forskningsreserven fra efteråret 2025. Men der er fortsat behov for en samlet gennemgang af de offentlige investeringer, hvori der tages stilling til både niveauet af de offentlige investeringer, samspillet mellem forskellige offentlige kilder (inkl. midler fra staten, regionerne og EU) og spørgsmålet om, hvordan midlerne bruges bedst muligt herunder både Danmarks Grundforskningsfonds og basisbevillingernes fremtidige rolle.
- **Øget koordinering mellem de private fonde, staten og forskningsinstitutionerne.** De private fonde har opnået en afgørende rolle i det samlede danske forskningsfinansierende landskab. Det giver betydelige muligheder, men skaber også behov for mere systematiske rammer for dialog og koordinering mellem fonde, stat og offentlige forskningsinstitutioner. Med udgangspunkt i Danmarks stærke tradition for samarbejde og inddragende processer er der derfor mulighed for at etablere løsninger, der både udnytter fondenes styrker og sikrer et velfungerende forskningssystem som helhed.

04

Analysekapitel 1

Analysekapitel 1: Samlede forskningsinvesteringer – Danmark er ude af top-10

Et lands samlede forskningsinvesteringer er en af de centrale indikatorer i forskningspolitiske diskussioner. For knap 25 år siden vedtog EU's stats- og regeringschefer den såkaldte Barcelonamålsætning, som fastslog, at EU-landene skulle stræbe efter at investere 3 pct. af BNP i forskning og udvikling, med en fordeling på 1 pct. af BNP til offentlig forskning og 2 pct. i regi af erhvervslivet. Barcelonamålsætningen opgøres ved hjælp af regnskabstal for, hvor meget der er forsket i hhv. det offentlige og i virksomhederne. Målsætningen er i EU-sammenhænge blevet genbekræftet ad flere gange, senest i rådskonklusioner i 2024.ⁱⁱ

Danmark har med mindre udsving brugt omkring 3 pct. af BNP på FoU igennem de seneste ti år, jf. oversigten over lande i tabel 1.1 for årene 2014-2024. Dermed tilhører vi en lille gruppe EU-lande, som ligger over den europæiske Barcelonamålsætning. Udover Danmark er det Sverige, Belgien, Østrig, Tyskland og Finland, som formelt set opfylder den politiske målsætning.

Ser man på udviklingen over tid, ses det, at lande både i og uden for Europa har øget deres forskningsinvesteringer over en tiårig periode. Mens Danmark har brugt ca. 3 pct. af BNP årligt, dvs. et nogenlunde stabilt niveau, så er vi i en *relativ* sammenligning af landenes forskningsindsats på vej ud af den globale top-10 over de mest forskningsintensive nationer som en konsekvens af, at andre lande har øget investeringerne.

I 2016 lå Danmark på en delt 5.-plads. I 2023 var vi faldet til 11.-pladsen.

Danmarks Statistik offentliggjorde ultimo 2025 en foreløbig opgørelse af de danske forskningsudgifter i 2024. Samlet blev der brugt godt 90,4 mia. på FoU. Det fremgår af opgørelsen, at de samlede udgifter til FoU var steget med 8,4 mia. eller godt 9 pct. fra 2023 til 2024. De foreløbige tal for dansk forskning i 2024 peger dermed i retning af en dansk stigning. Men der kan først drages konklusioner om 2024, når de endelige tal for alle landene foreligger hos Eurostat og OECD.

Tabel 1.1 // Samlede udgifter til FoU (den offentlige sektors FoU og erhvervslivets FoU opgjort under ét) i procent af BNP, årlig top-20 blandt de lande, der indgår i OECD's forskningsstatistik, udvalgte år

	2014		2016		2018		2020		2022		2023	2024*
Israel	4,2	Israel	4,6	Israel	4,9	Israel	5,8	Israel	6,2	Israel	6,3	
Sydkorea	3,9	Sydkorea	3,8	Sydkorea	4,3	Sydkorea	4,5	Sydkorea	4,8	Sydkorea	5,0	
Japan	3,4	Sverige	3,3	Sverige	3,4	Taiwan	3,6	Taiwan	3,9	Taiwan	4,0	
Finland	3,2	Østrig	3,1	Taiwan	3,3	Sverige	3,5	Sverige	3,5	Sverige	3,6	
Sverige	3,1	Japan	3,1	Japan	3,2	USA	3,4	USA	3,5	USA	3,4	
Østrig	3,1	Danmark	3,1	Østrig	3,1	Belgien	3,4	Japan	3,4	Japan	3,4	
Taiwan	3,0	Taiwan	3,1	Tyskland	3,0	Japan	3,3	Belgien	3,2	Belgien	3,3	
Danmark	2,9	Tyskland	2,9	USA	3,0	Østrig	3,2	Østrig	3,2	Østrig	3,3	
Tyskland	2,8	USA	2,8	Danmark	3,0	Tyskland	3,1	Tyskland	3,0	Schweiz	3,2	
USA	2,7	Finland	2,7	Belgien	2,9	Danmark	3,0	Finland	3,0	Tyskland	3,1	
Slovenien	2,4	Belgien	2,5	Finland	2,8	UK	2,9	Danmark	2,9	Finland	3,1	
Belgien	2,4	UK	2,3	UK	2,7	Finland	2,9	UK	2,8	Danmark	3,1	3,2*
Frankrig	2,3	Frankrig	2,2	Frankrig	2,2	Island	2,4	Island	2,6	UK	2,7	
UK	2,3	Holland	2,1	Holland	2,1	Kina	2,4	Kina	2,5	Island	2,6	
Holland	2,2	Island	2,1	Kina	2,1	Frankrig	2,3	Frankrig	2,2	Kina	2,6	
Singapore	2,1	Singapore	2,1	Norge	2,0	Holland	2,3	Holland	2,2	Holland	2,3	
Kina	2,0	Kina	2,1	Island	2,0	Norge	2,2	Slovenien	2,1	Frankrig	2,2	
Tjekkiet	1,9	Norge	2,0	Slovenien	2,0	Singapore	2,2	Tjekkiet	1,9	Slovenien	2,1	
Island	1,9	Slovenien	2,0	Tjekkiet	1,9	Slovenien	2,2	Singapore	1,8	Norge	1,9	
Canada	1,7	Canada	1,7	Singapore	1,8	Tjekkiet	1,9	Canada	1,8	Estland	1,8	
Norge	1,7	Tjekkiet	1,7	Canada	1,7	Canada	1,9	Estland	1,8	Tjekkiet	1,8	

Kilde: egne beregninger på baggrund af OECD. * De foreløbige tal for forskningsudgifterne i 2024 er taget fra Danmarks Statistiks Statistikbank. OECD's Internationale opgørelser for forskningsudgifter i 2024 er endnu ikke tilgængelige

Danmark opfylder det samlede treprocentsmål, jf. figur 1.1, men det ses også af tallene, at danske virksomheder i en årrække har ligget i underkanten af 2 pct. af BNP brugt på FoU, og dermed har erhvervslivet lige knap opfyldt det ene delmål om virksomhedernes forskningsindsats. Nye *foreløbige* 2024-tal peger dog i retning af en stigende tendens, jf. oversigten i tabel 1.1.

Figur 1.1 // FoU-udgifter i procent af BNP fordelt på udførende sektor, 2006-2024.

Kilde: Statistikbanken.dk FoU-udgifter i pct. af BNP. Anmærkning: *2024-tallene fra Danmarks Statistik er foreløbige.

I 2024 udkom Draghi-rapporten *The Future of European Competitiveness*, som advarer om, at EU's konkurrenceevne er under alvorligt pres fra USA og Asien pga. lavere europæisk vækst, et innovationsefterslæb og for begrænsede europæiske investeringer. Draghi-rapporten understregede nødvendigheden af, at Europa faktisk når målet om samlede forskningsinvesteringer på mindst 3 pct. af BNP. Rapporten fokuserede på en række centrale teknologiområder og rammevilkår for virksomhedernes forsknings- og innovationsaktiviteter og beskrev, hvordan en række lande uden for Europa har en langt højere FoU-intensitet end EU-landene under ét.

Flere EU-lande har i de senere år selv vedtaget mere **ambitiøse nationale målsætninger** om forskningsinvesteringer. Finland og Østrig har således begge vedtaget mål om 4 pct. af BNP til forskning i 2030ⁱⁱⁱ, Tyskland et mål om samlede forskningsinvesteringer svarende til 3,5 pct. af BNP^{iv} og Sveriges regeringsproposition fra 2024 har et blødere formuleret mål om, at Sverige skal ligge over 3 pct. af BNP^v.

De samlede udgifter til forskning og udvikling i hvert land består af forskningsudgifterne i hhv. den offentlige sektors forskning og i erhvervslivet. Og her er situationen vidt forskellig landene imellem. Data i næste kapitel beskriver virksomhedernes forskning og udviklingsindsats (hvor Danmark i en landesammenligning er faldet til en 14.-plads) mens data i analysekapitel 3 viser, at Danmark vedvarende ligger på førstepladsen, når man rangordner landene efter udgifterne til den FoU, som er udført ved universiteter og øvrige offentlige forskningsinstitutioner.

05

Analysekapitel 2

Analysekapitel 2: Forskning og udvikling i erhvervslivet

Kapitlet beskriver omfang af og udvikling i erhvervslivets forskningsinvesteringer, dels i en dansk kontekst og dels med internationale sammenligninger. Samlet finder vi, at de danske virksomheder ikke har øget deres forskningsinvesteringer i samme grad som de mest forskningsintensive nationers virksomheder. Kapitlet giver ikke en analyse af årsager til, at danske virksomheders forskningsinvesteringer er faldende inden for nogle brancher, eller hvorfor der kan iagttages øgede forskningsinvesteringer i regi af virksomhederne i andre lande.

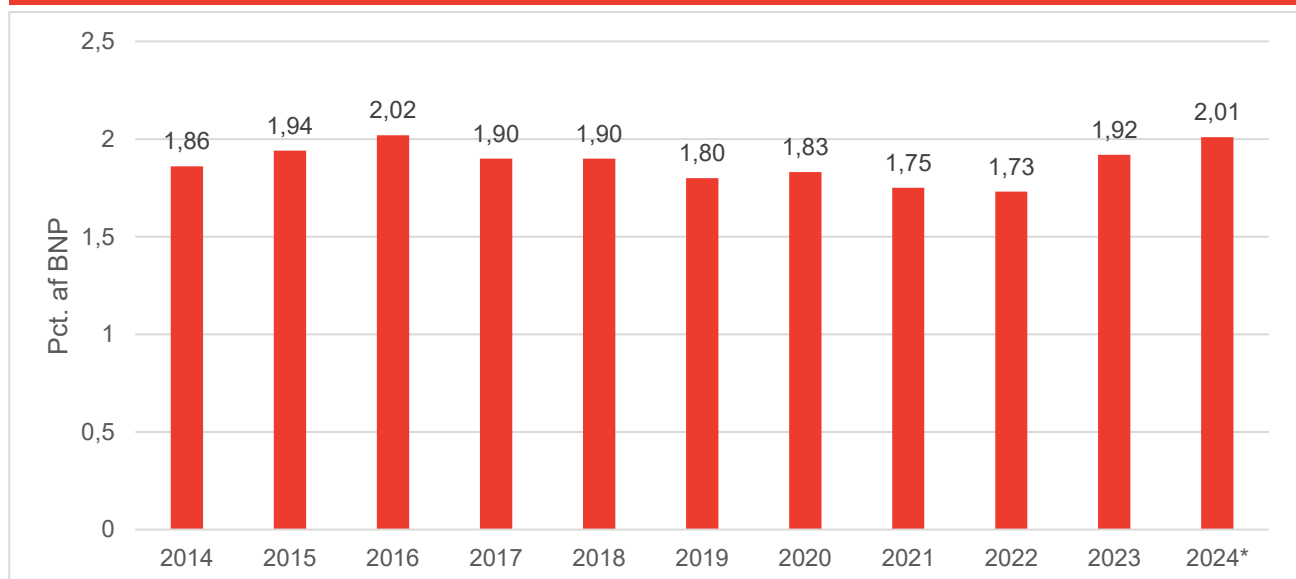
Virksomheders investering i FoU enten som *egen udført FoU* eller *FoU købt af andre* kan ses som en strategisk fordel, da det i en række brancher udgør et vigtigt fundament for langsigtet vækst og konkurrenceevne. Kobling mellem virksomhedernes forskningsinvesteringer samt tiltrækning af investeringer, beskæftigelse og eksport står dermed centralt. Ressourcer og årsværk brugt på FoU gør det muligt for den enkelte virksomhed at skabe nye produkter, forbedre eksisterende processer og tilpasse sig ændrede markedskrav. Systematisk tilgang til FoU kan også øge virksomhedens interne vidensbase og gøre dem mere robuste og dermed i stand til at håndtere fremtidige teknologiske udfordringer.

I en kontekst, der rækker udover den enkelte virksomhed, er det afgørende at sikre konkurrenceevne gennem samarbejde, specialisering og geografisk nærhed, hvor virksomheder, leverandører, vidensinstitutioner og offentlige aktører inden for rammerne af et fælles økosystem sammen fremmer innovation, produktivitet, vækst og teknologisk uafhængighed. Det gælder generelt og det gælder i særlig grad i en tid med markante geopolitiske udfordringer.

De samlede udgifter til erhvervslivets FoU blev af Danmarks Statistik opgjort til 59,2 mia. kr. i den foreløbige opgørelse for 2024. Opgjort i procent af BNP viser de foreløbige 2024-tal for erhvervslivets forskningsaktiviteter dermed en klart stigende tendens, når man ser på tidsserien i figur 2.1. På nær 2016 er der tale om de hidtil højeste forskningsinvesteringer som andel af BNP når man ser på det samlede danske erhvervsliv.

Oversigten i tabel 2.1 viser, at det samlede niveau for danske virksomheders forskningsinvesteringer målt som andel af BNP har været nogenlunde stabilt igennem en tiårige periode. En stagnerende tendens synes med de seneste to opgørelser at være brudt. Mens den foreløbige danske 2024-opgørelse tyder på en let stigende tendens.

Figur 2.1 // Erhvervslivets udgifter til egen FoU i procent af BNP, 2014-2024

Kilde: Danmarks Statistik, Statistikbanken <https://www.statistikbanken.dk/CFABNP> *2024-opgørelsen er foreløbig

Landesammenligning af virksomhedernes FoU

Mens de danske investeringer har ligget stabilt gennem de seneste ti år, er der sket en udvikling i virksomhedernes forskningsinvesteringer i lande vi typisk sammenligner os med. Det betyder at, Danmark i en *relativ* landesammenligning er faldet fra en 8.-plads i 2016 til en 14.-plads i 2023.

Tabel 2.1 // Erhvervslivets udgifter til egen FoU i procent af BNP, årlige top20 over de mest forskningsintensive lande opgjort for udvalgte opgørelsesår

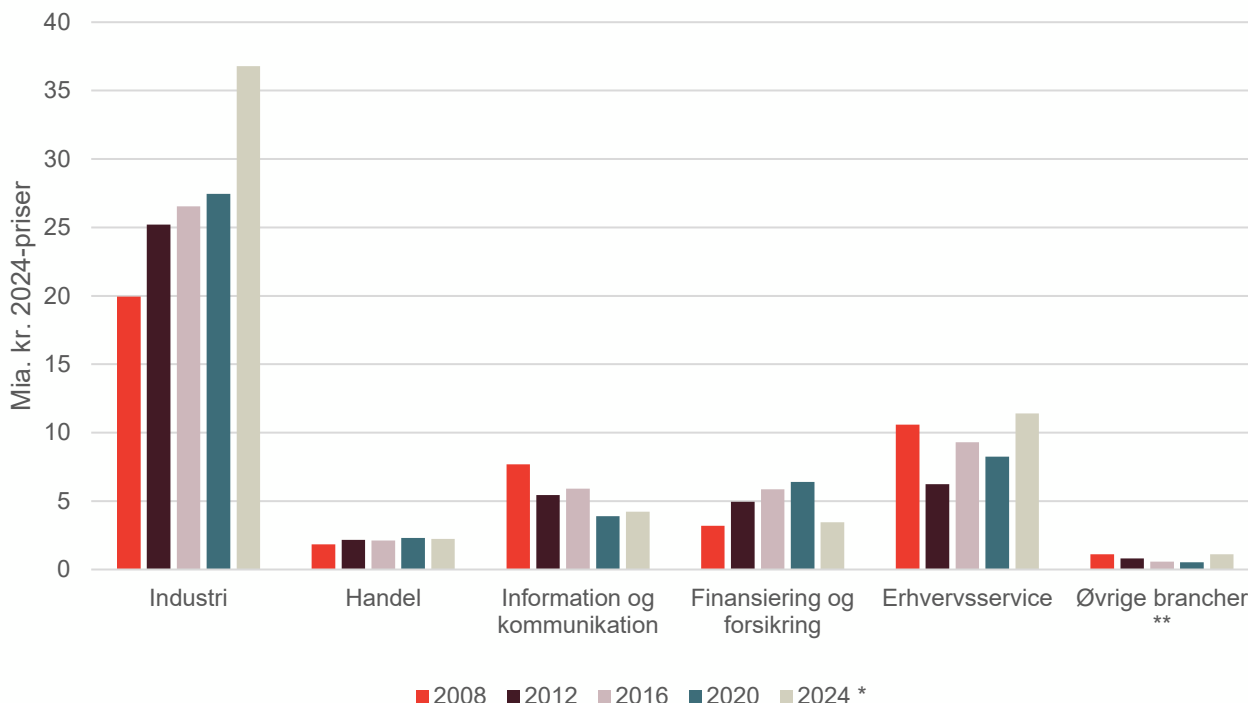
	2014		2016		2018		2020		2022		2023	2024*
Israel	3,6	Israel	4,0	Israel	4,3	Israel	5,3	Israel	5,7	Israel	5,9	
Sydkorea	3,0	Sydkorea	2,9	Sydkorea	3,4	Sydkorea	3,6	Sydkorea	3,8	Sydkorea	3,9	
Japan	2,6	Japan	2,4	Taiwan	2,7	Taiwan	3,0	Taiwan	3,4	Taiwan	3,4	
Taiwan	2,3	Taiwan	2,4	Japan	2,6	USA	2,6	USA	2,7	Japan	2,7	
Østrig	2,2	Sverige	2,3	Sverige	2,4	Japan	2,6	Japan	2,7	Sverige	2,7	
Finland	2,1	Østrig	2,2	USA	2,2	Sverige	2,5	Sverige	2,6	USA	2,7	
Sverige	2,1	USA	2,1	Østrig	2,2	Belgien	2,5	Belgien	2,3	Belgien	2,4	
USA	1,9	Danmark	2,0	Tyskland	2,1	Østrig	2,2	Østrig	2,2	Østrig	2,2	
Tyskland	1,9	Tyskland	2,0	Belgien	2,1	UK	2,1	Tyskland	2,1	Schweiz	2,2	
Danmark	1,9	Finland	1,8	UK	1,9	Tyskland	2,1	Finland	2,0	Tyskland	2,1	
Slovenien	1,8	UK	1,8	Danmark	1,9	Finland	2,0	Kina	1,9	Finland	2,1	
UK	1,7	Belgien	1,7	Finland	1,8	Danmark	1,8	UK	1,9	Kina	2,0	
Belgien	1,6	Kina	1,6	Kina	1,6	Kina	1,8	Island	1,8	Island	2,0	
Kina	1,5	Slovenien	1,5	Slovenien	1,5	Island	1,7	Danmark	1,8	Danmark	1,9	2,01*
Frankrig	1,4	Frankrig	1,4	Frankrig	1,4	Slovenien	1,6	Holland	1,5	UK	1,8	
Holland	1,4	Holland	1,4	Holland	1,4	Holland	1,5	Slovenien	1,5	Holland	1,6	
Singapore	1,3	Island	1,3	Island	1,3	Frankrig	1,5	Frankrig	1,5	Slovenien	1,5	
Island	1,2	Singapore	1,2	Tjekkiet	1,2	Singapore	1,4	Irland	1,3	Frankrig	1,4	
Tjekkiet	1,1	Norge	1,1	Ungarn	1,1	Norge	1,2	Tjekkiet	1,2	Irland	1,3	
Irland	1,1	Tjekkiet	1,0	Singapore	1,1	Ungarn	1,2	Singapore	1,2	Tjekkiet	1,2	

Kilde: Egne beregninger på baggrund af OECD samt Danmarks Statistiks foreløbige 2024-opgørelse *

Udviklingen på brancheniveau

Der er væsentlige forskelle på tværs af brancher i forhold til udviklingen i virksomhedernes forsknings- og udviklingsinvesteringer. Industrien, der bl.a. indeholder de store medicinalvirksomheder, har øget investeringerne væsentligt, mens informations- og kommunikationsvirksomhedernes investeringer er faldet, jf. figur 2.2.

Figur 2.2 // Virksomhedernes udgifter til egen FoU opgjort på hovedbrancher, udvalgte årstal 2008-2024 mia. kr., 2024-priser

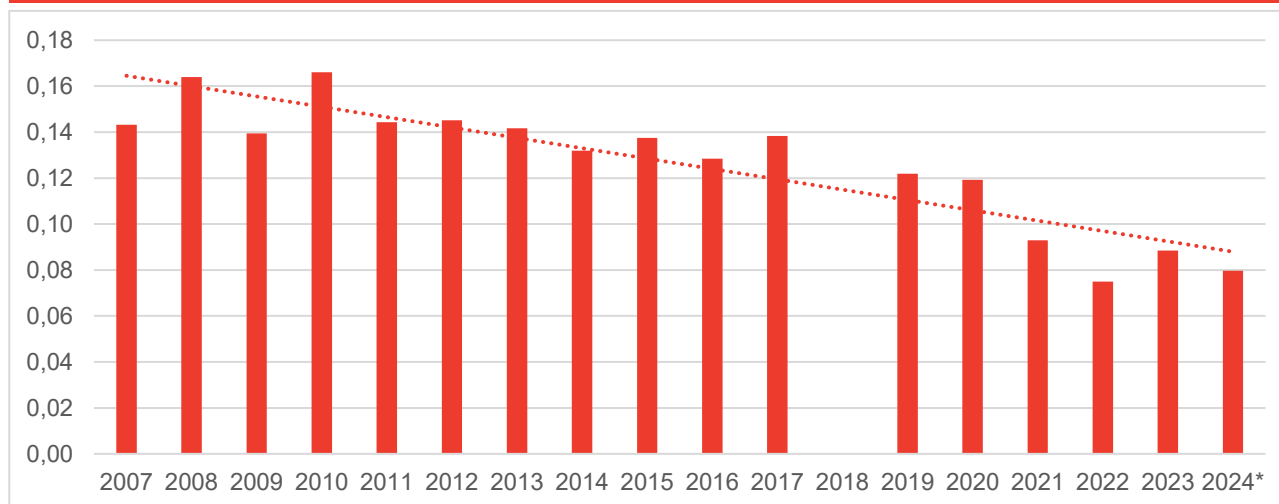
Kilde: egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistik . * 2024-tallene er foreløbige. ** Øvrige brancher er her opgjort som summen af "Bygge og anlæg", "Transport", "Hotel og restauration", samt Danmarks Statistiks kategori "Øvrige brancher". Se yderligere branchepdelte data i bilagsmaterialet.

SMV'ernes forskningsindsats

I 2025 viste en analyse udgivet af Dansk Industri – baseret på tal fra Danmarks Statistik – at små og mellemstore virksomheders (SMV'ers) investeringer i FoU var faldet fra 0,55 pct. af BNP i 2017 til 0,43 pct. i 2023^{vi}.

Ser man på de mindre virksomheders andel af erhvervslivets samlede udgifter til egen FoU for årene 2007-2024 er tendensen klar – tidligere tegnede de små virksomheder sig niveaumæssigt for 14-15 pct. af erhvervslivets samlede FoU-udgifter, men især fra 2021 og frem er de små virksomheders andel faldet til niveaumæssigt at udgøre under 10 pct. Data i statistikbanken er angivet i løbende priser. Omregner man til 2024-niveau svarer udviklingen til et fald i de små virksomheders udgifter til egen FoU fra ca. 7,4 mia. kr. i 2008 til 4,7 mia. kr. i 2024.

Figur 2.3: // Andel af erhvervslivets samlede udgifter til egen FoU i regi af virksomheder med under 50 års-værk. 2007-2024. Procent

Kilde: egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistik. <https://www.statistikbanken.dk/statbank5a/default.asp?w=2560> * 2024-tallene er foreløbige

Sammen med brancheudviklingen tegner det et billede af, at dele af det danske erhvervsliv, særligt store virksomheder inden for industrien, har øget deres forskningsindsats, men at udviklingen ikke er bredt fundet på tværs af brancher og virksomhedsstørrelse.

Danske unicorns

Et af de områder, som Draghi-rapporten peger på, er en udfordring for EU-landene, er at de ikke i samme omfang som USA formår at skabe nye virksomheder, der kan gøre sig gældende globalt.

Virksomheder i kategorien "unicorn" kan defineres som privatejede (ikke-børsnoterede) virksomheder, der har opnået en værdiansættelse på 1 mia. dollars. Yderligere anvendes i mange tilfælde også kriterier om, at virksomheden er teknologidrevet og maksimalt har en vis alder. Unicorns udgør potentielt en del af fremtidens store virksomheder med dertilhørende interesse for deres værdi- og jobskabelse mv.

Dansk Erhverv kortlagde i 2024 antallet af virksomheder, som var grundlagt i Danmark og som opfyldte unicorn-kriterierne. Analysen var baseret på data fra Dealroom¹ og påviste, at der siden årtusindskiftet var skabt 12 unicorn-virksomheder i Danmark. Et metodeafsnit i analysen gør opmærksom på begrænsninger og opfølgelsesmæssige problemer med flere navngivne virksomheder. Men det konkluderes dog samlet set, at datagrundlaget er stabilt nok til, at rapportens konklusioner holder.

I en sammenligning af antal unicorns per million indbyggere opgjort for en række europæiske lande blev Danmark placeret på en fjerdeplads. Analysen viste også, at 8 ud af de 12 virksomheder, der blev skabt i Danmark, siden havde flyttet hovedkvarteret væk fra Danmark – ofte til USA. Blandt de 11 europæiske lande i analysen er Danmark dermed det land som har "tabt" den største andel af de etablerede unicorns. Et supplerende afsnit i analysen rummer baseret på interviews med eksperter disses vurdering af vigtigheden af rammevilkår vedr. hhv. talent, finansiering, innovation og kultur.

¹ Danish unicorns founded since 2000 are based on data from Dealroom. Dealroom defines a unicorn as a rapidly growing company that has reached a valuation of 1 billion dollars based on a funding round, acquisition, or an IPO (realized). This does not necessarily mean that they still maintain the same valuation. The following Danish unicorns founded before 2000 have been omitted: Saxo Bank (1992), Bavarian Nordic (1994), Zealand Pharma (1998), Sitecore (1999), and Genmab (1999). <https://www.danskerhverv.dk/presse-og-nyheder/nyheder/2024/september/danmark-er-en-unicorn-fabrik-men-hvorfor-forlader-vakstvirksomhederne-danmark/>

Tabel 2.2. // Dansk Erhvervs opgørelse af unicorn-vækstvirksomheder skabt efter 2000.

Company	Status	Founded	Employees	Employees, proportion in Denmark	HQ
SteelSeries	moved	2001	371	0,0%	USA
Just Eat	moved	2001	15.860	2,5%	UK
Veloxis Pharmaceuticals	moved	2002	121	0,0%	USA
Unity Technologies	moved	2004	6.963	4,0%	USA
Trustpilot		2007	981	30,3%	DK
Zendesk	moved	2007	6.517	1,7%	USA
Ascendis Pharma		2007	923	53,6%	DK
Tradeshift	moved	2009	510	5,3%	USA
Bending Spoons	moved	2013	486	0,0%	IT
Chainalysis	moved	2014	784	3,7%	USA
Pleo		2015	981	19,7%	DK
Lunar		2015	590	73,7%	DK

Kilde: Danish Unicorns founded since year 2000". Denmark: A Unicorn Factory / Danish Chamber of Commerce

Iværksætteri på universiteterne

Som supplement til opgørelsen af forskningsindsatsen for de nuværende SMV'er kan man yderligere inddrage kommende generationer af videnstunge virksomheder i form af de virksomheder, som årligt udspringer af universiteterne. Denne gruppe af unge, små universitetsbaserede virksomheder er i varierende omfang teknologibaserede og en række af disse virksomheder har potentiale til at blive fremtidens vidensbaserede vækstvirksomheder.

På vegne af Danske Universiteter har Iris Group i 2022 og igen i 2024² kortlagt iværksætteri på de danske universiteter, herunder omfang og fordeling af virksomheder, som er skabt af forskere, nyuddannede og studerende fra universiteterne. Overordnet er konklusionen, at universiteterne årligt er fødekanal til et stort antal nye virksomheder. I årene 2008-22 blev der skabt mere end 10.000 reelt nye virksomheder af forskere, studerende og nyuddannede dimittender (defineret som virksomheder, der fører til hovedbeskæftigelse for mindst én person). Iværksætterne kommer fra alle videnskabelige hovedområder og etablerer sig inden for en bred vifte af brancher. Vidensservice og IT-brancheområdet er de erhverv, der rummer flest universitetsbaserede iværksættervirksomheder. De universitetsbaserede iværksættervirksomheder har en omsætning på ca. 30 mia. kr. og beskæftiger næsten 20.000 årsværk.

Antallet af nye virksomheder, der udspringer af universiteternes forskning og uddannelse, toppede i 2017. Siden er antallet igen faldet frem til og med 2022 (nyeste opgørelsesår). Analysen peger på flere mulige forklaringer på den faldende udvikling, herunder et fald i antallet af studerende og et meget attraktivt arbejdsmarked, hvor virksomhederne står i kø for at rekruttere specielt personer med en lang teknisk-videnskabelig uddannelsesbaggrund. Coronakrisen, stigende renter og større kapitalkrav (muligheden for at starte virksomhed som "iværksætterselskab" bortfaldt i 2019) kan også have spillet ind.

² Når forskning og uddannelse bliver til nye virksomheder (2022), <https://irisgroup.dk/wp-content/uploads/2022/06/Na%CC%8Ar-forskning-og-uddannelse-bliver-til-nye-virksomheder.pdf> og "Når forskning og uddannelse bliver til virksomheder - Analyse af iværksætteri på de danske universiteter" (2024), <https://dkuni.dk/wp-content/uploads/2025/05/naar-forskning-og-uddannelse-bliver-til-virksomheder.pdf>

Boks 2.1. // Når forskning og uddannelse bliver til virksomheder – nøgletal fra Iris Group og Danske Universiteter

- De 10.648 universitetsbaserede iværksættervirksomheder startet i perioden 2008-22 var i 2022 blevet til 7.981 virksomheder. Heraf var 1.008 nye selskaber, der udspringer af de oprindelige selskaber (spinoffs).
- Den samlede omsætning blandt de universitetsbaserede virksomheder startet siden 2008 (inkl. spinoffs) var i 2022 på 29,2 mia. kr. Heraf udgjorde eksport 10,4 mia. kr.
- De universitetsbaserede iværksættervirksomheder beskæftigede i 2022 i alt 18.699 årsværk.
- De universitetsbaserede iværksættere har efter tre års levetid en gennemsnitlig omsætning på 3,6 mio. kr. Efter 12 år er den gennemsnitlige omsætning 8,9 mio. kr.
- 70 pct. af omsætningen hos de universitetsbaserede iværksættere er koncentreret i 10 pct. af virksomhederne. Denne gruppe havde en gennemsnitlig omsætning på 37 mio. kr. i 2022.
- De nyere årgange af universitetsbaserede iværksættervirksomheder vokser hurtigere end de tidligere. Virksomheder etableret i perioden 2016-19 har samlet øget omsætningen fra 5,3 mia. kr. i 2019 til 9,6 mia. kr. i 2022.
- Universitetsbaserede iværksættere har over årene større vækst i både beskæftigelse og omsætning end andre iværksættere inden for de samme brancher.

Kilde: Iris Group og Danske Universiteter "Når forskning og uddannelse bliver til virksomheder". 2024

Erhvervslivets FoU – international sammenligning på hovedbrancher

Da en stor del af de globale forskningsinvesteringer er samlet i bestemte brancher, fx. bilindustrien, den farmaceutiske industri og IT-branchen, har erhvervsstrukturen i hvert enkelt land en væsentlig betydning for landenes samlede investeringsniveau.

OECD's forskningsstatistik giver mulighed for at sammenligne virksomhedernes udgifter til FoU på et mindre antal hovedbrancher. Data opgøres årligt, men er dog ikke tilgængelige årligt for alle de 47 lande, der indgår i statistikken. Opgørelsen findes i to varianter – udgifter til FoU i million købekraftskorrigerede US\$ (løbende priser) og for hvert land som den andel af virksomhedernes samlede forskningsindsats, branchen tegner sig for.

Oversigten i tabel 2.3 giver et indtryk af hvilke dele af erhvervslivet i en række forskningsintensive lande, som tegner sig for en stor andel af virksomhedernes samlede forskningsinvesteringer. Eksempelvis er det overordnede mønster, at den farmaceutiske industri dominerer erhvervslivets forskningsindsats i flere europæiske lande inkl. Danmark. Omvendt tegner "Computer, electronic and optical industry" sig for en meget betydelig andel af erhvervslivets samlede forskningsindsats i lande som Taiwan og Sydkorea mens "Information and communication services" tegner sig for over 50 pct. af erhvervslivets forskningsindsats i Israel.

Tabel 2.3 // Andel af erhvervslivets samlede FoU (BERD Business Enterprise R&D), som er udført i udvalgte hovedbrancher opgjort for udvalgte forskningsintensive lande, nyeste tilgængelige opgørelsesår (2020-2023). OECD

Percentage of BERD performed in	Udvalgte forskningsintensive lande. Nyeste tilgængelige opgørelsesår for hvert land
Information and communication services	Israel (53% af BERD), USA (30%), Sverige (25%) og Danmark (8%), Tyskland (7%), Finland (17%), Sydkorea (5%), Japan (4%) og Taiwan (3%)
Computer, electronic and optical industry:	Taiwan ligger i særklasse højt med 80% af erhvervslivets samlede forskningsudgifter i denne hovedbranche. Herefter følger Sydkorea (50%), Finland (26%), Japan (16%), USA (15%), Schweiz og Israel (begge 13%), Tyskland (12%), Danmark (7%)
Aerospace industry	Ingen af de mest forskningsintensive lande dominerer inden for denne erhvervsbranche idet Frankrig ligger højest (11% af BERD) efterfulgt af Italien (8%), USA (5%) samt Sydkorea og Japan (begge under en procent).

<i>Pharmaceutical industry</i>	Schweitz (37% af BERD), Danmark (24%) og Belgien (23%) ligger højest blandt de forskningsintensive lande. Herefter følger USA (17%), Japan (10%), Tyskland (7%), Sverige (7%), Finland (4%), Sydkorea (3%), Tyskland (2%), samt Israel, Taiwan og Finland (alle under 1%)
--------------------------------	---

Kilde: OECD Main Science and Technology Indicators MSTI, September 2025

USA og Danmark – aldersfordeling for de største forskningsintensive virksomheder

EU-Kommissionen udgiver en årlig oversigt over de 2.000 virksomheder på verdensplan, som investerer mest i forskning og udvikling jf. oplysninger som virksomheder selv offentliggør i årsregnskaber o.l. ^{vii} Opgørelsesmæssigt kan det være en udfordring, at ikke alle virksomheder offentliggør sammenlignelige data om deres forskningsinvesteringer. Det bemærkes også, at virksomhederne landemæssigt opgøres efter, hvor virksomheden er hjemmehørende, men ikke efter, hvor forskningsaktiviteterne har fundet sted. Parallelt med den globale oversigt udgives en liste over de 800 EU-baserede virksomheder, som investerer mest i forskning. På 2024-listen var 56 af disse danske virksomheder. 23 af disse virksomheder indgik i den globale top-2000.

Tabel 2.4: // 2025 EU Industrial R&D Investment Scoreboard – nøgletal for de 20 danske virksomheder med de højeste forskningsudgifter i 2024 sorteret efter årstal (grundlæggelse).

Virksomhed	Grund-lagt*	Branche	FoU-udgifter mio. €	Nettoomsætning mio. €	Ansatte
GN STORE NORD A/S	1869	Technology Hardware & Equipment	€ 245	€ 2.412	7.347
DANSKE BANK A/S	1871	Banks	€ 285	€ 8.315	19.916
WS AUDIOLOGY A/S	1878 (2019)	Health Care Equipment & Services	€ 183	€ 2.637	12.679
LEO PHARMA A/S	1908	Pharmaceuticals & Biotechnology	€ 278	€ 1.670	4.184
WILLIAM DEMANT INVEST A/S	1904 (2004)	Financial Services	€ 229	€ 4.083	25.820
H. LUNDBECK A/S	1915	Pharmaceuticals & Biotechnology	€ 521	€ 2.950	5.707
NOVO NORDISK A/S	1923 (1989)	Pharmaceuticals & Biotechnology	€ 5.098	€ 38.939	77.349
LEGO A/S	1932	Leisure Goods	€ 332	€ 9.966	26.765
DANFOSS A/S	1933	Industrial Engineering	€ 500	€ 9.674	40.838
GRUNDFOS HOLDING A/S	1945	Gas, Water & Multiutilities	€ 245	€ 4.455	19.854
T&W MEDICAL A/S	1956	Health Care Equipment & Services	€ 195	€ 2.638	12.833
COLOPLAST A/S	1957	Health Care Equipment & Services	€ 115	€ 3.624	16.202
ØRSTED A/S	1972 (2006)	Gas, Water & Multiutilities	€ 209	€ 9.525	8.278
BAVARIAN NORDIC A/S	1994	Pharmaceuticals & Biotechnology	€ 111	€ 766	1.611
VESTAS WIND SYSTEMS A/S	1998	Alternative Energy	€ 531	€ 17.295	35.100
ZEALAND PHARMA A/S	1998	Pharmaceuticals & Biotechnology	€ 121	€ 8	289
GENMAB A/S	1999	Pharmaceuticals & Biotechnology	€ 1.117	€ 2.886	2.682
NOVONESIS AS	2000 (2024)	Pharmaceuticals & Biotechnology	€ 413	€ 3.834	10.582
ASCENDIS PHARMA A/S	2007	Pharmaceuticals & Biotechnology	€ 300	€ 364	1.017
IO BIOTECH APS	2014	Pharmaceuticals & Biotechnology	€ 75	€ -	25

Kilde: The 2025 EU Industrial R&D Investment Scoreboard. * Supplerende oplysninger om årstal for virksomhedernes grundlæggelse er indsamlet fra div. hjemmesider. For en række virksomheder figurerer der forskellige årstal for den nuværende virksomheds oprindelige grundlæggelse grundet omorganiseringer, fusioner og ejerskifter mv., som har fundet sted igennem årene.

Modsat de nationale forskningsstatistikker og dermed også OECD's og Eurostats statistikker er data om virksomhederne i "EU Industrial R&D Investment Scoreboard" ikke anonymiserede. Man kan således på tværs

af landegrænser følge navngivne virksomheder fra 2004 og frem. De årlige opgørelser rummer supplerende data om omsætning og antal ansatte mv. Historiske data om virksomhederne herunder virksomhedens alder (årstal for grundlæggelse) indgår derimod ikke, idet opkøb, fusioner og (koncern)omorganiseringer mv. kan vanskeliggøre systematisk registrering. Nedenfor er et udtræk af hhv. de 20 største amerikanske og de 20 største danske forskningsaktive virksomheder forsynet med årstal for virksomhedernes grundlæggelse.

En sammenligning af de tyve mest forskningsinvesterende virksomheder i de to lande vidner om både forskelle og ligheder. I begge lande er en del af de 20 mest forskende virksomheder grundlagt inden for de sidste 50 år. I USA omkring halvdelen - i Danmark lidt mindre. Andelen afhænger dog af hvordan flere af virksomheders kategoriseres aldersmæssigt, jf. forskellige bud på de nuværende virksomhedernes oprindelige grundlæggelse. Det er her vigtigt at holde sig for øje, at de 20 største forskningsvirksomheder i USA er væsentligt større end de danske, og at aldersfordelingen kan se anderledes ud for de amerikanske virksomheder, der har samme størrelse, som de danske.

Tabel 2.5: // 2025 EU Industrial R&D Investment Scoreboard – nøgletal for de 20 amerikanske virksomheder med de højeste forskningsudgifter i 2024 sorteret efter årstal (grundlæggelse).

Virksomhed	Grundlagt*	Branche	FoU-udgifter (mio. €)	Nettoomsætning (mio. €)	Ansatte
PFIZER INC	1849	Pharmaceuticals & Biotechnology	€ 10.336	€ 61.245	81.000
ELI LILLY AND COMPANY	1876	Pharmaceuticals & Biotechnology	€ 10.579	€ 43.356	47.000
JOHNSON & JOHNSON	1886	Pharmaceuticals & Biotechnology	€ 16.587	€ 85.495	138.100
MERCK & CO., INC.	1891	Pharmaceuticals & Biotechnology	€ 14.614	€ 61.765	75.000
FORD MOTOR CO	1903	Automobiles & Parts	€ 7.700	€ 178.065	171.000
GENERAL MOTORS COMPANY	1908	Automobiles & Parts	€ 8.856	€ 180.424	162.000
INTERNATIONAL BUSINESS MACHINES CORP	1911	Software & Computer Services	€ 6.557	€ 60.403	293.400
BRISTOL-MYERS SQUIBB COMPANY	1931	Pharmaceuticals & Biotechnology	€ 9.416	€ 46.491	34.100
INTEL CORP	1968	Technology Hardware & Equipment	€ 15.926	€ 51.113	108.900
MICROSOFT CORPORATION	1975	Software & Computer Services	€ 31.272	€ 271.175	228.000
APPLE INC.	1976	Technology Hardware & Equipment	€ 30.195	€ 376.393	164.000
ORACLE CORP	1977	Software & Computer Services	€ 9.491	€ 55.250	162.000
CISCO SYSTEMS INC	1984	Technology Hardware & Equipment	€ 7.684	€ 51.788	90.400
QUALCOMM INC	1985	Technology Hardware & Equipment	€ 8.560	€ 37.503	49.000
BROADCOM INC.	1991	Technology Hardware & Equipment	€ 8.961	€ 49.643	37.000
NVIDIA CORP	1993	Technology Hardware & Equipment	€ 12.430	€ 125.611	36.000
AMAZON.COM, INC.	1994	Software & Computer Services	€ 65.318	€ 614.072	1.556.000
ALPHABET INC.	1998	Software & Computer Services	€ 46.131	€ 336.912	183.323
META PLATFORMS, INC.	2004	Software & Computer Services	€ 41.986	€ 158.342	74.067
ABBVIE INC.	2013	Pharmaceuticals & Biotechnology	€ 8.004	€ 54.225	55.000

Kilde: The 2025 EU Industrial R&D Investment Scoreboard. * Supplerende oplysninger om årstal for virksomhedernes grundlæggelse er indsamlet fra div. hjemmesider. For en række virksomheder figurerer der forskellige årstal for den nuværende virksomheds oprindelige grundlæggelse grundet omorganiseringer, fusioner og ejerskifter mv., som har fundet sted igennem årene.

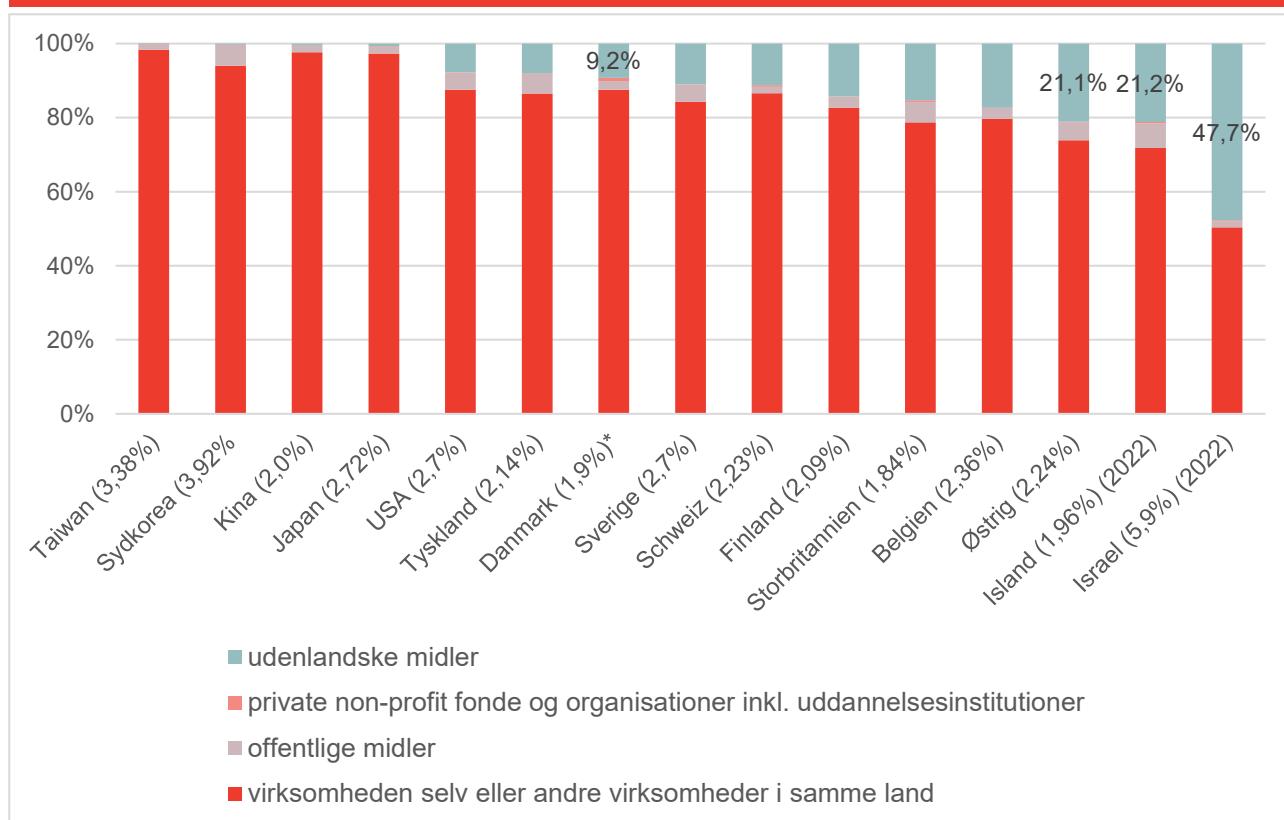
Ser man på branchefordelingen, optræder virksomheder i branchen "Pharmaceuticals & Biotechnology" hyppigt på den ældste del af listen i begge lande. Omvendt er der en markant forskel på hvilke nye forskningsintensive virksomheder, som er grundlagt i de to lande. Næsten alle de forskningsintensive amerikanske virksomheder, som er grundlagt inden for de seneste 50 år, findes inden for IT-området hhv. i "Technology Hardware & Equipment" og i "Software & Computer Services". Hvad angår de danske virksomheder, som er grundlagt inden for de seneste 50 år, og som investerer mest i FoU, arbejder 6 ud af 10 inden for det farmaceutiske og bioteknologiske område.

Finansiering af virksomhedernes forsknings- og udviklingsarbejde

I forbindelse med at de nationale statistikbureauers kortlægninger af omfanget af forsknings- og udviklingsarbejde i erhvervslivet bliver de enkelte virksomheder bedt om at angive finansieringskilder dvs. i hvilket omfang de selv eller andre virksomheder finansierer FoU-aktiviteten, og om denne er (med)finansieret af offentlige midler og/eller midler fra udlandet eller private fonde.

Generelt er det virksomhederne selv eller virksomheder fra samme land, som i *betydeligt* omfang står bag finansieringen af virksomhedernes udgifter til egen udført FoU. Blandt de øvrige finansieringskilder er det udenlandske midler, som udgør den næststørste finansieringskilde efterfulgt af offentlige midler. Finansiering fra private fonde og nonprofit organisationer af virksomhedsudført FoU er til gengæld stort set ikke eksisterende på tværs af lande, jf. figur 2.4.

Figur 2.4 // Finansieringskilder for virksomhedernes egen FoU i 15 forskningsintensive lande i 2023 eller nyeste år. Procent

Kilde: egne beregninger på baggrund af OECD

Ser man på variationer i det overordnede landemønster er det bemærkelsesværdigt, at næsten halvdelen af de israelske virksomheders forskningsaktiviteter blev finansieret af **udenlandske midler**. Dette er rekordhøjt sammenholdt med andre lande. Til sammenligning lå Island og Østrig med godt 20 pct. udenlandsk finansiering næsthøjest. Mønsteret er herudover, at især virksomhederne i de europæiske lande i et vist omfang får udgifter til egen FoU finansieret via udenlandske midler. Omvendt er forskningsaktive virksomheder i de fire asiatiske lande, som indgår i opgørelsen, i det store hele finansieret af nationale midler.

Ser man på andelen af virksomhedernes FoU, der blev finansieret af **offentlige midler**, ligger en række lande omkring 5 pct. Det gælder Østrig, Tyskland, Storbritannien og Sydkorea. Island lå lidt højere, mens USA og Sverige (begge 4,6 pct.) lå lidt lavere. Med 2,3 pct. af erhvervslivets forskningsudgifter finansieret af offentlige midler i 2023 tilhørte Danmark den gruppe af lande, hvor en mindre andel af virksomhedernes FoU er (med)finansieret af offentlige tilskud.

06

Analysekapitel 3

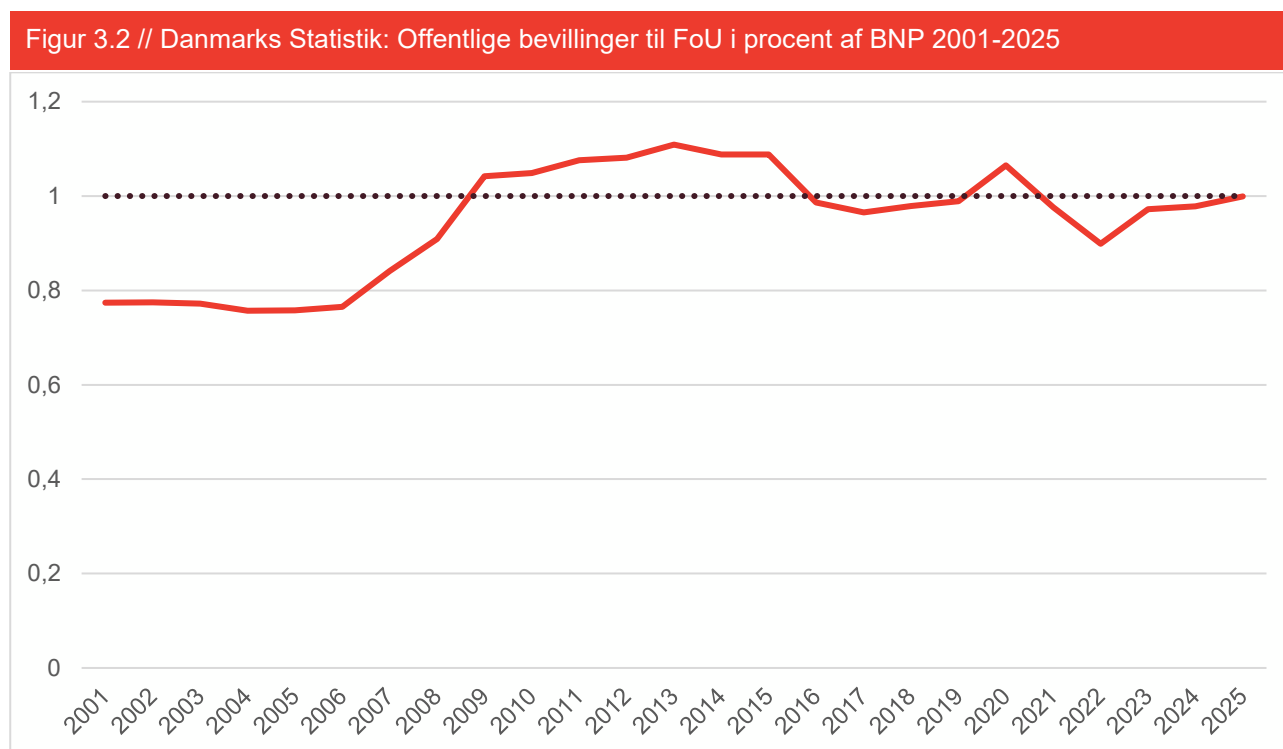
Analysekapitel 3: Den offentlige sektors forskningsinvesteringer

Kapitlet beskriver med udvalgte nøgletal størrelsesmæssige forhold i forbindelse med den offentlige sektors forskning i international sammenligning. Målt på forskningsbevillinger står dansk forskning stærkt. Tallene i kapitlet vidner om at der afsættes mange midler til offentlig forskning i Danmark.

Den danske enprocentsmålsætning

Danske regeringer har siden 2006 haft en målsætning om, at det offentlige skal afsætte forskningsmidler svarende til 1 procent af BNP opgjort som summen af midler fra finansloven, regioner og kommuner, Danmarks Grundforskningsfond, hjemtag fra EU og Nordisk Ministerråd.

Enprocentsmålsætningen^{viii} opgøres med budgettal dvs. midler, der fremadrettet afsættes til forskning og udvikling. Det oprindelige formål var at øge danske investeringer i FoU. Målet blev første gang nået i 2009^{ix}. Bl.a. som følge af øget hjemtag af EU-midler i kombination med et fortsat højt niveau for de offentlige forskningsmidler "overopfyldte" Danmark i flere år enprocentsmålsætningen (figur 3.2).

Kilde: Danmarks Statistik, Statistikbanken <https://www.statistikbanken.dk/statbank5a/default.asp?w=1920>

I de senere år er enprocentsmålsætningen i finanslovssammenhænge blevet fortolket sådan, at summen af de offentlige kilder tilsammen maksimalt skal give 1 procent af BNP. En analyse udarbejdet af DEA og forskere fra CBS har tidligere beskrevet, hvordan "1-procentmålsætningen [i praksis fremstår] som et nulsums-spil, hvor andelen af de statslige FoU-bevillinger har været defineret af, hvor mange FoU-bevillinger, regeringen forventer, kommer fra kommuner, regioner og internationale kilder såsom EU i det kommende finansår".

Højt niveau for investeringer i offentlig forskning i Danmark

En oversigt over forskning udført i den offentlige sektor, målt i procent af BNP, viser, at Danmark fra 2014 til 2023 årligt er *det* land blandt de ca. 45 lande, der indgår i OECD's årlige forskningsstatistik, som ligger på det højeste investeringsniveau. I alle opgørelsesår er der i Danmark udført FoU ved universiteter og øvrige offentlige institutioner svarende til mindst 1 procent af BNP.

Tabel 3.1 // OECD: Udgifter til forskning og udvikling i den offentlige sektor i procent af BNP 2014-2023 (udvalgte opgørelsesår). Årlig top20 blandt de lande der indgår i OECD's forskningsstatistik. Procent af BNP

	2014		2016		2018		2020		2022		2023	2024*
Danmark	1,06	Danmark	1,08	Danmark	1,10	Danmark	1,14	Danmark	1,11	Danmark	1,16	1,18
Sverige	1,03	Sverige	0,99	Norge	0,99	Tyskland	1,03	Korea	1,00	Korea	1,03	
Finland	1,02	Norge	0,95	Sverige	0,97	Norge	1,03	Tyskland	0,99	Østrig	1,01	
Tyskland	0,91	Finland	0,94	Finland	0,95	Østrig	0,98	Østrig	0,99	Finland	1,00	
Østrig	0,89	Østrig	0,93	Tyskland	0,95	Sverige	0,97	Finland	0,95	Schweiz	0,99	
Tjekkiet	0,87	Tyskland	0,92	Østrig	0,94	Finland	0,97	Sverige	0,92	Tyskland	0,99	
Korea	0,85	Singapore	0,87	Korea	0,84	Korea	0,95	Belgien	0,88	Sverige	0,94	
Singapore	0,83	Korea	0,84	Belgien	0,81	Belgien	0,88	Storbritannien	0,83	Belgien	0,91	
Frankrig	0,83	Canada	0,80	Canada	0,80	Canada	0,87	Estland	0,77	Storbritannien	0,83	
Canada	0,80	Belgien	0,80	Storbritannien	0,80	Storbritannien	0,85	USA	0,75	Norge	0,80	
Estland	0,80	Frankrig	0,78	Estland	0,80	USA	0,82	Grækenland	0,75	Estland	0,77	
Norge	0,79	USA	0,76	USA	0,77	Grækenland	0,80	Frankrig	0,75	Grækenland	0,76	
USA	0,77	Island	0,74	Frankrig	0,76	Singapore	0,79	Canada	0,75	USA	0,74	
Holland	0,76	Holland	0,73	Singapore	0,73	Island	0,79	Island	0,71	Canada	0,74	
Japan	0,75	Taiwan	0,69	Tjekkiet	0,71	Frankrig	0,78	Japan	0,70	Frankrig	0,74	
Island	0,75	Portugal	0,66	Holland	0,71	Estland	0,78	Norge	0,69	Japan	0,72	
Litauen	0,72	Japan	0,66	Island	0,70	Tjekkiet	0,76	Holland	0,69	Holland	0,71	
Belgien	0,71	Tjekkiet	0,64	Japan	0,66	Holland	0,76	Tjekkiet	0,68	Slovenien	0,67	
Portugal	0,69	Israel	0,60	Taiwan	0,66	Japan	0,70	Singapore	0,66	Island	0,66	
Taiwan	0,69	Estland	0,59	Portugal	0,66	Portugal	0,69	Kroatien	0,65	Spanien	0,65	

Kilde: egne beregninger på baggrund af OECD * Foreløbige tal for 2024 fra Danmarks Statistik

Opgørelsen omfatter FoU udført ved universiteter, universitetshospitaler og øvrige videregående uddannelsesinstitutioner uanset finansieringskilde. Inkluderet er både statslige, selvejende samt private nonprofit-institutioner jf. den opgørelse af *Higher education sector* som fremgår af OECD's Frascatimanual. Opgørelsen omfatter også forskning udført ved øvrige hospitaler, museer og biblioteker, øvrige nonprofit-institutter samt offentlige (sektorforskningslignende) institution jf. Frascatimanualens kategoriseringer.

Listen over lande, som ligger på et højt niveau hvad angår forskning udført i den offentlige sektor, omfatter primært europæiske lande herunder Danmark, de øvrige nordiske lande samt Østrig, Tyskland og Schweiz. Lande som Canada, Australien og i perioder (2014-2026) også Singapore har dog også figureret blandt de lande, hvor den offentlige forskning fylder mest. USA ligger med en enkelt undtagelse (2022) ikke i top10 over de lande, hvor den offentlige forskning fylder mest målt i procent af BNP. I de fleste år ligger USA i intervallet 10.-15 plads når landene rangordnes.

Blandt de asiatiske lande, der indgår i opgørelsen, er det bemærkelsesværdigt, at Sydkorea ligger på et højt niveau hvad angår forskning udført ved offentlige institutioner og med en klar stigning især i de nyeste opgørelsesår 2021-2023, hvor Sydkorea som det eneste ikke-europæiske land nu bruger over én pct. af BNP på forskning udført i den offentlige sektor. Til sammenligning ligger de øvrige asiatiske lande, som indgår i OECD's statistikker dvs. Kina, Japan og Taiwan, på et lavere niveau. Endeligt ses det, at Israel, som ti år i træk har ligget *allerhøjest* blandt landene når man ser på den samlede forskningsindsats (stigende fra 4,2 pct. af BNP i 2014 til 6,3 pct. af BNP i 2023), omvendt ligger i den lave ende af skalaen, når man opgør den offentlige sektors forskning. I 2014 brugte Israel 0,64 pct. af BNP på forskning i den offentlige sektor. I 2023 var dette tal faldet til 0,44 pct af BNP.

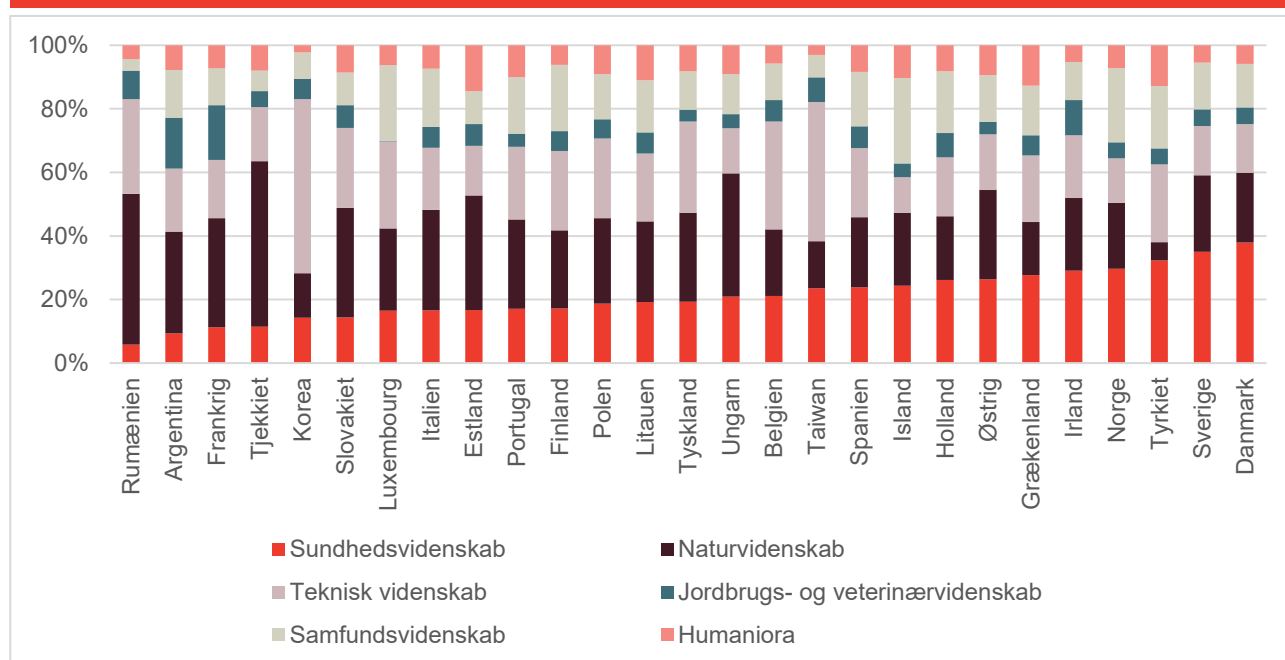
Den offentlige sektors forskning opdelt på hovedområder

For hovedparten af de lande, som indgår i OECD's forskningsstatistik, er det muligt at opdele den offentlige sektors forskning, dvs. forskning udført ved universiteter og øvrige offentlige institutioner, på videnskabelige hovedområder. Figur 3.5 viser fordelingen af den offentlige sektors forskning i hvert af de 27 lande, som der er tilgængelige OECD-data for i 2023. Det fremgår, at Danmark sammen med bl.a. Sverige er blandt de lande, hvor sundhedsvidenskab udgør en stor del af den samlede forskning, som udføres ved offentlige

forskningsinstitutioner. For Danmarks vedkommende tegnede sundhedsvidenskab sig i 2023 for 38 pct. af den offentlige forskning, naturvidenskab for 22 pct., teknisk videnskab for 15 pct. og samfundsvidenskab for 14 pct. Endelig tegnende jordbrugs- og veterinærvidenskab samt humaniora sig begge for 5-6 pct. af den offentlige forskning.

For hvert land udtrykker fordelingen af forskning på videnskabelige hovedområder resultaterne af forskellige aktørers prioriteringer. Universiteter og andre offentlige forskningsinstitutioner træffer med forskellige rammevilkår og begrænsninger selv beslutninger om udmøntningen af basismidler. Prioriteringerne sker her bl.a. under hensyntagen til etablerede forskningsmæssige styrkepositioner, spirende områder med potentialer og behov for en bred forskningsdækning af de uddannelsesområder, som institutionen omfatter.

Figur 3.5 // Landesammenligning af den offentlige sektors forskning i 2023 opdelt på videnskabelige hovedområder. Sorteret efter andel sundhedsvidenskabelig forskning. Procent

Kilde: OECD: "Gross domestic expenditure on R&D by sector of performance and field of R&D". Den offentlige sektor er opgjort som summen af "Higher education sector" og "Government". Der er ingen 2023-data eller kun delvise data opdelt for en række af lande, som indgår i OECD's forskningsstatistik herunder Canada, Israel, Schweiz, UK og Japan.

Hertil kommer eksterne forskningsmidler fra det offentlige, fra private fonde, fra udlandet og fra virksomheder. Disse midler bliver i nogle tilfælde udmøntet frit på tværs af fagområder, mens de i andre tilfælde uddeles til specifikke forskningsområder.

Næste kapitel belyser oprindelse og fordeling af midlerne fra de private fonde. I forhold til de offentlige forskningsmidlers fordeling på hhv. frie og tematiske midler viser en DEA-analyse fra 2025, at Danmark ligger i midterfeltet af lande, hvad angår frie forskningsmidler til forskningsformålet "almen videnskabelig udvikling". Samme analyse viste også at Danmark – når man ser de forskningsmidler, som fra politisk hold er tematiseret – afsætter relativt set flere midler til sundhedsforskning og energiforskning end andre forskningsintensive lande og at Danmark omvendt ligger lavere, hvad angår midler øremærket til forskningsformål som rumforskning og forsvarsforskning^x.

07

Analysekapitel 4

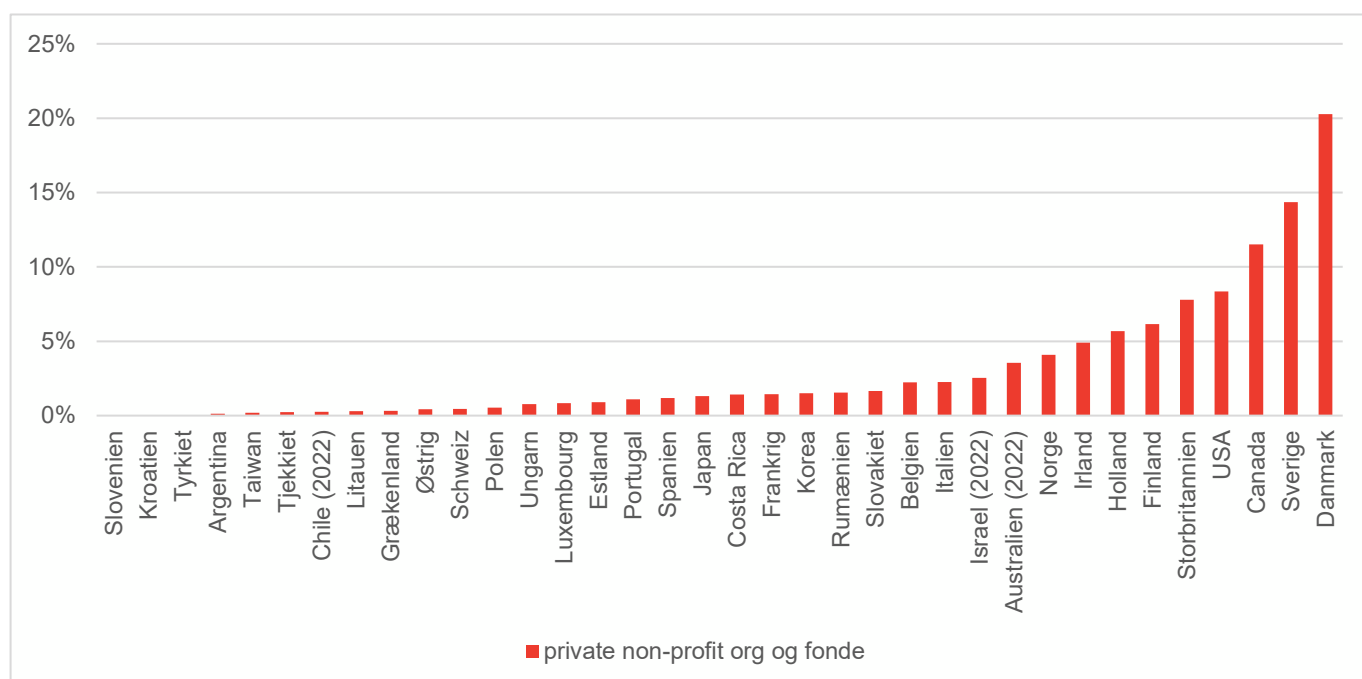
Analysekapitel 4: Fonde og ekstern forskningsfinansiering

Kapitlet belyser omfang og fordeling af eksterne forskningsmidler som de offentlige forskningsinstitutioner har modtaget fra private fonde. OECD's data viser, at Danmark har verdensrekord målt på andelen af forskningen ved de videregående uddannelsesinstitutioner, som er finansieret af private nonprofit fonde og organisationer. I 2023 var det lidt over 20 pct. af al forskning, som blev udført ved videregående uddannelsesinstitutioner i Danmark, der var finansieret af private danske fonde og organisationer.

Ser man på de 36 lande, som OECD har data for, ligger Danmark på en klar førsteplads med 20,3 pct. af al forskning ved de videregående uddannelsesinstitutioner (universiteter m.fl.), der var finansieret af private fonde mens Sverige lå på andenpladsen (14,3 pct.) og Canada på tredjepladsen (11,5 pct). Lidt lavere lå USA med 8,3 pct. på en fjerdeplads mens Storbritannien lå på en femteplads med 7,8 pct. Ser man på andre lande, som Danmark ofte sammenlignes med, lå Finland og Holland begge omkring 6 pct., Norge omkring 4 pct. og Schweiz på 0,5 procent.

Opgørelsen er udarbejdet med fondsfinansieret forskning opgjort som andel af den samlede universitetsforskning for at illustrere finansieringslandskabet set i et forskerperspektiv – dvs. hvor stor en del af den samlede finansiering af offentligt udført forskning, som stammer fra private fonde. Alternativt kan man opgøre de samme OECD-data i dollars per indbygger, dollars per VIP-årsværk eller som andel af BNP hvilket kan give en anden rangordning af landene.

Figur 4.1 // OECD: **Andel** af forskningen ved videregående uddannelsesinstitutioner, som er finansieret af eksterne midler fra private non-profit fonde og organisationer. 2023 eller nyeste år

Kilde: egne beregninger på baggrund af OECD Gross domestic expenditure on R&D by sector of performance and source of funds

Landesammenligningen vidner samlet om, at den hjemlige situation med fonde, der i betydeligt omfang medfinansierer forskning ved de videregående uddannelsesinstitutioner, er en unik dansk situation og at fondsfinansiering ved universiteterne og de øvrige videregående uddannelsesinstitutioner fylder væsentligt mindre i det samlede finansieringslandskab i de lande, som Danmark ofte sammenlignes med.

For hvert land er der tale om gennemsnit hvad angår både forskellige fagområder og institutioner. Videregående uddannelsesinstitutioner omfatter universiteter, universitetshospitaler samt andre højere læreanstalter herunder professionshøjskoler, erhvervsakademier samt kunstneriske uddannelsesinstitutioner. Private danske fonde og organisationer omfatter ifølge Danmarks Statistik enheder, der uddeler midler til almenlystige formål herunder erhvervsdrivende fonde, ikke-erhvervsdrivende fonde samt private organisationer. Det bemærkes, at opgørelsen omfatter eksterne midler fra fonde og organisationer i *samme* land.

Fondsfinansiering: Store bevillinger over 100 mio. kr.

Udover den samlede volumen af bevillinger fra private nonprofit-fonde og -organisationer fokuserer forskningspolitiske diskussioner om fondenes rolle også på de beløbsmæssigt store bevillinger til forskningscentre og andre større initiativer med betydelig volumen. Store bevillinger muliggør markante, langsigtede satsninger inden for udvalgte initiativer og forskningsområder.

Mens de offentlige fonde som hovedregel er forpligtet til at udmønte midler til forskning og innovation i åben konkurrence med dertilhørende statslige regler om ansøgningsskemaer og -frister, obligatoriske parthøringer og afslagsbegrundelser mv. er de private fonde primært bundet af deres respektive fundatser. De private fonde har således mulighed for at vælge mellem en vifte af virkemidler (typer af bevillinger) samt udmøntningsmodeller og -kriterier.

De store satsninger bliver i nogle tilfælde uddelt udenom de ordinære åbne opslag med tilhørende (år)lige ansøgningsrunder. Ideer til store satsninger kan blive udviklet som fondsstrategiske satsninger i en dialog mellem fondenes ledelser, relevante forskere og ledelsen ved den eller de institutioner, som potentielt kan huse en kommende satsning. Dialogen mellem fonde, forskere og institutionsledelser kan fokusere på kombinationer af lovende forskningsområder (videnskabsinterne kriterier) og på forskning med særligt potentiale for impact og samfundsmæssig transformation.

For en institution kan det udover prestige også være attraktivt at huse store satsninger, der bygger på og videreudvikler eksisterende styrkepositioner fordi det muliggør betydeligt mere forskning, end hvad der ellers ville være muligt, skaber sikkerhed for finansieringen i årrække og fordi satsningen kan skabe synlighed og tiltrække talenter og samarbejdspartnere fra ind- og udland.

Omvendt kan meget store bevillinger også give udfordringer. Fx i forhold til afslutning og udfasning af store satsninger, der efter en endt bevillingsperiode ikke opnår en fornyet fondsbevilling. Udløb af bevillinger til store forskningscentre kan påvirke både forskerne i det pågældende center – hvor det hidtidige forskningsmiljø og stillinger forsvinder – såvel som værtsinstitutionen, der må vurdere mulighederne for at indlejre og videreføre hele eller dele af den hidtidige fondsfinansierede satsning. Som eksempler kan nævnes Københavns Universitet, der tidligere har afsluttet to store fondsfinansierede initiativer: Centre for Stem Cell Biology (2011-2022) og Center for Protein Research (2007-2026).³ I begge tilfælde er det lykkedes at videreføre dele af den oprindelige satsning. Debatten i medierne vidner dog også om store udfordringer og til tider frustrationer blandt de berørte forskere⁴. Tilsvarende videreføres aktiviteter og områder fra det tidligere Center for Biosustainability på DTU nu i Biotechnology Research Institute for the Green Transition (BRIGHT).

Ifølge forskningsportal.dk er der i årene 2018-2024 bevilget 43 forskningsbevillinger i kategorien 100 mio. kr. eller derover. Bevillingerne fordeler sig med 40 fra Novo Nordisk Fonden og 3 fra Lundbeck Fonden. Når bevillingsdata fra 2025 forventeligt senere inkluderes i forskningsportal.dk vil Villum Fonden antageligvis også figurere på listen over fonde, der giver meget store bevillinger. I oktober 2025 kunne Villum Fonden således offentliggøre en bevilling til forskningsprogrammet CEBE, der skal forske i bæredygtighed i det byggede miljø. Budgettet for den bevilling, som omfatter fire danske universiteter, er 1 mia. kr. over ti år (2026–2035).⁵ Ved at analysere de store fondsbevillinger i oversigten fra forskningsportal.dk er det muligt at sammenligne bevillingerne på en række parametre. En samlet oversigt over de store fondsbevillinger på 100 millioner og op efter fremgår af bilagsmaterialet.

Institutioner: 14 af de 43 bevillinger på over 100 mio. kr. har Københavns Universitet som hovedbevillingshaver mens Aarhus Universitet er hovedbevillingshaver for seks bevillingers vedkommende. Herefter følger

³ <https://www.cpr.ku.dk/about/> og <https://danstem.ku.dk/>

⁴ Se fx "På Novo Nåde" Weekendavisen 9. juni 2023

⁵ <https://villumfonden.dk/da/nyhed/milliardbevilling-til-forskning-i-groen-omstilling-af-det-byggede-miljoe>

DTU og BioInnovation Institute (begge 3 bevillinger), mens Københavns Professionshøjskole, Nationalt Genom Center og Region Hovedstaden hver især har modtaget 2 bevillinger i kategorien 100 mio. kr. eller mere. 5 bevillinger inkl. én grønlandsk er givet til en hovedbevillingshaver uden for Danmark inkl. to amerikanske universiteter og en international organisation.

Tabel 4.1 // Oversigt over fondsbevillinger på mindst 100 mio. kr. 2018-2024

Organisation name	Funder Specific Instrument	Grant Year	Amount Granted	DST Classification
KU University of Copenhagen	Centres	2018	700.000.000 kr.	Med. & Health Sci.
Region Zealand	Partnerships	2018	675.500.000 kr.	Med. & Health Sci.
Nationalt Genom Center	Infrastructure	2018	102.100.000 kr.	Natural Sciences
Team Danmark	Symposia & conferences	2018	100.000.000 kr.	Med. & Health Sci.
Nationalt Genom Center	Centres	2019	890.000.000 kr.	Med. & Health Sci.
KU University of Copenhagen	Centres	2019	700.000.000 kr.	Med. & Health Sci.
North Carolina State University	Programmes & collaborations	2019	182.748.385 kr.	Agri. and Vet. Sci.
KU University of Copenhagen	Infrastructure	2019	100.000.000 kr.	Natural Sciences
DTU Technical University of Denmark	Centres	2020	750.000.000 kr.	Med. & Health Sci.
AU Aarhus University	Education platforms	2020	150.000.000 kr.	Med. & Health Sci.
KU University of Copenhagen	Centres	2020	140.000.000 kr.	Med. & Health Sci.
Naalakkersuisut	Partnerships	2020	109.300.000 kr.	Med. & Health Sci.
BioInnovation Institute Fonden	Own initiatives later spinout	2021	424.753.000 kr.	Med. & Health Sci.
KU University of Copenhagen	Centres	2021	2.234.990.000 kr.	Med. & Health Sci.
DTU Technical University of Denmark	Education platforms	2021	152.500.000 kr.	Natural Sciences
KP University College Copenhagen	Education platforms	2021	100.000.000 kr.	Social Sciences
Broad Institute	Centres	2021	298.300.000 kr.	Med. & Health Sci.
AU Aarhus University	Centres	2021	631.000.000 kr.	Med. & Health Sci.
AU Aarhus University	Programmes & collaborations	2021	150.000.000 kr.	Agri. and Vet. Sci.
BioInnovation Institute Fonden	Own initiatives later spinout	2021	383.000.000 kr.	Med. & Health Sci.
KU University of Copenhagen	Centres & Projects	2021	187.325.665 kr.	Med. & Health Sci.
AU Aarhus University	Programmes & collaborations	2022	126.787.980 kr.	Engineering and Tech.
Capital Region of Denmark	Programmes & collaborations	2022	179.788.407 kr.	Med. & Health Sci.
Life Fonden	Own initiatives later spinout	2022	189.800.000 kr.	Social Sciences
Region of Southern Denmark	Education platforms	2022	194.620.000 kr.	Med. & Health Sci.
BioInnovation Institute Fonden	Own initiatives later spinout	2022	411.938.950 kr.	Med. & Health Sci.
KU University of Copenhagen	Programmes & collaborations	2022	1.071.604.667 kr.	Natural Sciences
KU University of Copenhagen	Centres	2023	1.000.000.000 kr.	Med. & Health Sci.
KU University of Copenhagen	Programmes & collaborations	2023	137.235.406 kr.	Med. & Health Sci.
KU University of Copenhagen	Centres	2023	150.000.000 kr.	Engineering and Tech.
DEN DANSKE NATURFOND	Projects	2023	220.000.000 kr.	Social Sciences
KP University College Copenhagen	Centres	2023	100.000.000 kr.	Med. & Health Sci.
Danish Technological Institute	Projects	2024	133.724.191 kr.	Agri. and Vet. Sci.
Capital Region of Denmark	Projects	2024	172.000.000 kr.	Med. & Health Sci.
KU University of Copenhagen	Centres	2024	124.981.907 kr.	Interdis. Research
DTU Technical University of Denmark	Projects	2024	150.000.000 kr.	Med. & Health Sci.
Int. Maize and Wheat Improv. Center	Projects	2024	144.515.183 kr.	Agri. and Vet. Sci.
KU University of Copenhagen	Projects	2024	500.000.000 kr.	Agri. and Vet. Sci.
AU Aarhus University	Projects	2024	101.811.237 kr.	Med. & Health Sci.
KU University of Copenhagen	Centres	2024	105.000.000 kr.	Med. & Health Sci.
SDU University of Southern Denmark	Fellowships	2024	500.000.000 kr.	Interdisciplinary Res.
KU University of Copenhagen	Strategic project	2024	222.000.000 kr.	Med. & Health Sci.
AU Aarhus University	Strategic project	2024	223.000.000 kr.	Med. & Health Sci.

Kilde: udtræk fra forskningsportal.dk

Bevillingstyper: De 43 bevillinger fordeler sig bredt på en række forskellige bevillingstyper med 13 bevillinger til *centres*, 9 bevillinger i kategorien *projects / strategic projects*, 6 bevillinger til *programmes and collaborations*, 4 bevillinger til hhv. *education platforms* og til *own initiatives for later spinout* (midler til andre fonde) samt 2 bevillinger til hhv. *infrastructure* og *partnerships*. Det bemærkes at i alt fem bevillinger er givet fra en fond (Novo Nordisk Fonden) til andre fonde / fondslignende konstruktioner inkl. BII, Life og Den Danske Naturfond. I de tilfælde kan modtagerfonden fungere som "mellemstation" inden der træffes beslutning om endelig udmøntning, evt. i form af en række mindre bevillinger.

Videnskabelige hovedområder: Det samlede bevilgede beløb i de 43 bevillinger er på 15,3 mia. kr. Heraf er 11,4 mia. kr. gået til sundhedsvidenskab (12 bevillinger) 1,4 mia. kr. til naturvidenskab (3 bevillinger) og 1,1 mia. kr. til jordbrugs- og veterinærvidenskab (5 bevillinger). Endelige er der givet godt 500 mio. kr. til tre

samfundsvidenskabelige bevillinger, lidt under 300 mio. kr. til to teknisk-videnskabelige bevillinger mens to bevillinger, heraf en på 500 mio. kr., har uoplyst hovedområde.

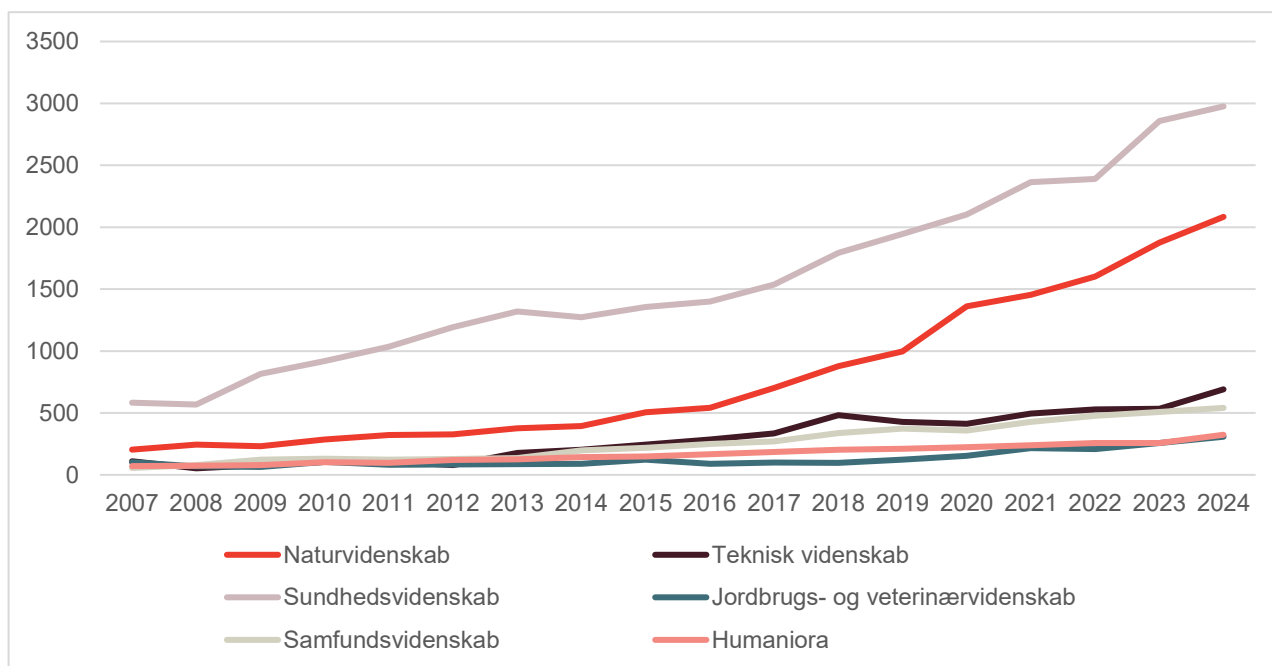
Fag og discipliner: Ser man på bevillingerne på disciplinniveau (fag) er der givet 1 bevilling inden for fire forskellige naturvidenskabelige fag, mens to fag inden for teknisk videnskab har modtaget én stor bevilling. Inden for det sundhedsvidenskabelige område har *basic medicine* modtaget 7 bevillinger, *clinical medicine* fire bevillinger mens *health sciences* har modtaget 5 bevillinger. Endelig er der givet 8 bevillinger til *other medical sciences* og 3 i kategorien *Unspecified Medical and Health Sciences*. De 5 bevillinger, der er givet inden for jordbrugs- og veterinærvidenskab fordeler sig på 3 fag. Endelig er de 3 samfundsvidenskabelige bevillinger også fordelt på 3 forskellige fag mens de to sidste store bevillinger ikke er kodet i henhold til listen over fag. I alt er der givet mindst én bevilling i størrelsesordenen 100 mio. kroner og op efter inden for 17 af de fag som indgår i statistikken fra forskningsportal.dk

Samlet viser tallene, at de store fondsbevillinger over 100 mio. kr. fordeler sig bredt på en række forskellige forskningsinstitutioner og på forskellige fag. Men tallene vidner også om, at det sundhedsvidenskabelige område og Københavns Universitet står centralt. Det bemærkes at den hyppige brug af "other" og "unspecified" vidner om, at de store projekter antageligvis vanskeligt kan kategoriseres entydigt i forhold til listen over akademiske discipliner. Yderligere kan én institution opgørelsesmæssigt figurere som hovedbevillingshaver, men der vil i nogle tilfælde stå en række partnere fra andre institutioner bag fondsansøgningen.

Fondsfinansiering på videnskabelige hovedområder

Data fra Danmarks Statistik viser fordelingen af eksternt finansieret forskning udført ved de offentlige forskningsinstitutioner over en årrække opdelt på videnskabelige hovedområder og de forskellige finansieringskilder, herunder midler fra fonde og nonprofit-organisationer opgjort som en af finansieringskategorierne. Opgørelsen i figur 4.2 viser, at sundhedsvidenskab igennem alle årene har været det område, der i størst omfang har nydt godt af forskningsmidler fra fonde og organisationer. Opgørelsen viser også, at naturvidenskabelige forskere i betydelig og stigende grad også modtager fondsmidler til forskning inden for det naturvidenskabelige område. Omvendt ligger fondsfinansieringen af teknisk-videnskabelig forskning samt samfundsvidenskabelig og humanistisk forskning på et langt lavere niveau.

Figur 4.2 // Danmarks Statistik: Eksternt finansierede FoU-omkostninger efter finansieringskilde (organisationer og fonde) og tid (2007-2024). Mio. kr. i løbende priser

Kilde: Danmarks Statistik, Statistikbanken: Eksternt finansierede FoU-omkostninger efter sektor, finansieringskilde, fag og tid. Mio. kr. i løbende priser

Forskningsinstitutioner, private fonde og staten – behov for dialog i faste rammer?

De private fondes store investeringer i den offentlige forskning skaber nogle unikke muligheder for forskerne og for de danske forskningsinstitutioner. Men fondenes markante uddelinger af midler betyder også, at forskningsfinansieringen er bredt ud over flere aktører, hvilket kan give koordineringsudfordringer.

Danmark har tidligere haft både et Planlægningsråd for Forskning og et Koordinationsudvalg for Forskning. Sidstnævnte havde til formål at fremme samarbejdet om fondsfunktionen mellem de statslige fonde og det øvrige forskningssystem^{xi}. Nogle opgaver fra de tidligere organer varetages i dag af Danmarks Forsknings- og Innovationspolitiske Råd (DFIR). Medlemmerne af DFIR er dog alle udpeget i deres personlige egen-skab^{xii} og DFIR er derfor ikke et forum for formel dialog mellem forskningsfinansierende fonde og forsknings-udførende institutioner.

Forskningsminister Søren Pind lancerede ideen om etablering af et *Forum for Forskningsfinansiering* i 2017.⁶ Et sådant forum blev nedsat i 2018 og afholdt få møder inden corona satte alt på pause. Efterfølgende ministre valgte at bevare det nedsatte forum, men henviste i folketingsvar i øvrigt til, at dialogen om indirekte omkostninger nu foregik i topartsdrøftelser mellem universiteter og fonde⁷. De otte danske universiteter indgik da også via Danske Universiteter og understøttet af revisionsfirmaet Deloitte i 2023 en aftale med seks private forskningsfinansierende fonde om dækning af nogle typer indirekte omkostninger på åbne opslag under 50 mio.kr⁸.

I forlængelse af den fælles aftale mellem universiteter og private fonde har Danske Universiteter selv offentliggjort et notat om *governance i forbindelse med store eksternt finansierede forskningsprojekter*⁹. Notatet præciserer, at det *alene* er et universitets rektor eller efter bemyndigelse en dekan eller institutleder, der kan træffe beslutning om ansættelse af lederen af et forskningscenter. Med denne lille, men vigtige udlægning af lovgrundlaget behøver hver enkelt drøftelse af konkrete mulige nye fondsfinansierede forskningscentre ikke at udløse (lange) drøftelser om retten til at udpege kommende forskningsledere.

De to eksempler viser, at universiteter og fonde – trods fraværet af møder i Forum for Forskningsfinansiering – godt kan adressere de udfordringer, som den betydelige fondsfinansiering kan skabe. Men eksemplerne vidner også om, at der fortsat er uadresserede problemstillinger, som potentielt ville kunne nyde godt af en koordineret tilgang mellem fonde, forskningsinstitutioner og staten:

- **Typen af offentlige forskningsinstitutioner:** Aftalen mellem universiteter og seks fonde om indirekte omkostninger dækker ikke de øvrige offentlige forskningsinstitutioner, herunder regionernes hospitaler, den statslige sektorforskning, museer samt professionshøjskoler og erhvervsakademier. Hvilke hensyn taler for og imod, at forskellige kategorier af offentlige forskningsinstitutioner ligestilles?
- **Økonomi:** Der foreligger endnu ikke økonomiske opgørelser over konsekvenserne af 2023-aftalen om indirekte omkostninger på de åbne opslag. Hvis værdien af de projekttillæg, som aftalen opererer med omregnes, hvilken gennemsnitlig overheadsats svarer det så til: 5 pct., 10 pct. eller måske 20 pct.?
- **Laguner i forskningslandskabet:** Det er med data fra forskningsportal.dk i et vist omfang muligt at sammenligne bevillingerne fra forskellige fonde i forhold til fordeling på institutioner, fagområder og overordnede typer af virkemidler. Men der er også ubesvarede spørgsmål, eksempelvis om der er nok virkemidler rettet mod yngre forskere og mod forskere på det midterste karrieretrin/lektorniveau. Som illustreret i figur 4.2, er det tydeligt, hvordan naturvidenskab, men ikke det teknisk-videnskabelige, det humanistiske og det samfundsvidenskabelige område i øget omfang nyder godt af fondenes bevillinger.
- **Vurderings- og bedømmelseskriterier:** En række danske forskningsinstitutioner og forskningsfinansierende fonde står bag etableringen af en dansk afdeling af det europæiske COARA-initiativ¹⁰. *Coalition for Advancing Research Assessment* fokuserer på bedre og bredere vurderingskriterier, når forskere og forskning bedømmes. Andre institutioner og fonde samt Uddannelses- og Forskningsministeriet følger

⁶ Danmark - klar til fremtiden – Regeringens mål for dansk forskning og innovation 2017 <https://regeringen.dk/media/40gqjft/ufm-dk-klar-til-fremtiden-2017-final-web-0512.pdf>

⁷ Se folketingsvar <https://www.ft.dk/samling/20201/lovforslag/L177/spm/5/svar/1758987/2354287/index.htm> og <https://www.ft.dk/samling/20222/alm-del/ufu/spm/57/svar/1931662/2663644.pdf>

⁸ Aftale mellem universiteter og fonde om finansiering af forskningsprojekter <https://dkuni.dk/aftale-om-en-faelles-model-for-finansiering-af-forskningsprojekter/> (2023)

⁹ Danske Universiteter, "Notat om governance i forbindelse med samarbejde mellem et universitet og eksterne partnere – Principper, praksis og retlige rammer", august 2025. <https://dkuni.dk/wp-content/uploads/2025/08/principper-for-governance-eksternt-samarbejde.pdf>

¹⁰ <https://www.coara.org/national-chapters/coara-national-chapter-denmark/>

med i det paneuropæiske initiativ. I hvilket omfang er det hensigtsmæssigt med en mere koordineret dansk tilgang til det europæiske initiativ?

- **Internationalisering:** Øget fokus på risikoen for spionage, uønsket vidensoverførsel og påvirkningsvirksomhed mod Danmark har ført til omfattende justeringer i de offentlige forskningsinstitutioners tilgang til internationale forskningssamarbejder. I første omgang var fokus rettet mod lande som Iran, Rusland og Kina. Siden har udviklingen i USA også ført til genovervejelse amerikanske samarbejdsmuligheder og risici. Er der overensstemmelse mellem de forskningsfinansierende og de forskningsudførende aktørers tilgang? Er der behov for at formulere fælles principper for bevillinger, der gives til danske og udenlandske forskningsinstitutioner i fællesskab?
- **Samlet statslig tilgang på tværs af ministerier?** Forum for Forskningsfinansiering lagde op til, at Uddannelses- og Forskningsministeriet skulle repræsentere staten i trepartsdrøftelser mellem stat, fonde og universiteter. Ressortmæssigt hører forskningen til under Uddannelses- og Forskningsministeriet. Men andre ministerier er også interessenter. Fx udmøntes der betydelige forskningsmidler inden for sundheds-, miljø-, energi- og fødevarerområderne. Regulatorisk er Civilstyrelsen i Justitsministeriet fondsmyndighed for de ikke-erhvervsdrivende almenyttige fonde, mens Erhvervsstyrelsen fører tilsyn med erhvervsdrivende fonde. Erhvervsministeriet rummer også Danmarks Eksport- og Investeringsfond, som medfinansierer teknologi- og innovationsrettede aktiviteter sammen med private fonde.

Forudsætningerne for en succesfuld fælles tilgang

Et trepartsforum mellem fonde, forskningsinstitutioner og staten kan sikre, at parterne gøres bekendt med hinandens vurderinger og synspunkter – dvs. et forum for vidensudveksling. Men et trepartsforum kan også danne ramme om, at parterne i nogle tilfælde sammen vælger at træffe beslutninger af forpligtende karakter. En forudsætning for, at der kan træffes fælles beslutninger, er, at parterne hver især har et juridisk og økonomisk mandat. Universiteternes handlemuligheder er således reguleret af bl.a. universitetsloven, finansloven, budgetvejledningen og overenskomster mv.

De private fonde er for deres vedkommende forpligtet af de respektive fundatser. Disse er forskellige i detaljeringsgrad, faglige bredde og typer af uddelingsområder. Nutidige forskningsmuligheder på tværs af fonde og universiteter kan således understøttes af den enkelte fond, *hvis* ideerne kan rummes inden for rammerne af fondens historiske fundats. Der findes gode eksempler, som illustrerer, at fondsbestyrelser har fortolkningsmuligheder og frihedsgrader i forhold til fondsstrategiske satsninger. Fondene er dermed ikke fuldstændigt "fastlåste" i forhold til at gøre tingene, som man har gjort i årtier eller i nogle tilfælde i de sidste 100 år.

Et markant eksempel på en fælles nyskabelse er etableringen af de fire pionercentre, der udfører grundforskning med sigte på transformativt løsninger af samfundsmæssige udfordringer.¹¹ Centrenes etablering skete i et samarbejde mellem og samfinansieret af Uddannelses- og Forskningsministeriet, Danmarks Grundforskningsfond, Carlsbergfondet, Lundbeckfonden, Novo Nordisk Fonden, Villum Fonden og universiteter.

De enkelte fonde benytter sig også selv af mulighederne for nyskabende initiativer. Eksempelvis rummer Novo Nordisk Fondens vedtægter en oversigt over de forskningsområder, som fonden har til formål at støtte. Oversigten omfatter fysiologi, endokrinologi og metabolisk forskning, *anden lægevidenskabelig forskning samt andre videnskabelige formål*.¹² I 2022-lanceringen af Novo Nordisk Fondens store kvantecomputer-satsning, forankret på Niels Bohr Institutet (naturvidenskab), understreges det således eksplicit hvordan en kvantecomputer forventes at få *indflydelse indenfor udvikling af ny medicin, epidemiologi, genomforskning og neurovidenskab*.¹² Den brede formulering i Novo Nordisk Fondens fundats har muliggjort, at en fond med et overvejende sundhedsvidenskabeligt fokusområde i en årrække også har fundet plads til at uddele *Mads Øvlisen ph.d.-stipendier i Kunsthistorisk og Praksisbaseret Forskning*.

Et andet eksempel der illustrerer fondsbestyrelsernes handlerum og muligheder for strategisk ageren er den modernisering af Carlsbergfondets arbejde, som fondens bestyrelse varslede i 2022 med den *"radikale modernisering af fonden, som bl.a. indebærer, at bedømmelsespaneler fremover skal screene ansøgningerne [og] at paletten af virkemidler udvides"*.¹³

¹¹ <https://dg.dk/pionercentre/aktive-pionercentre/>

¹² <https://novonordiskfonden.dk/projekter/novo-nordisk-foundation-quantum-computing-programme/>

¹³ Fundats januar 2022 "Carlsbergfondets nye forklaring: Slut med, at bestyrelsen alene skal bedømme alle fondsansøgninger" <https://fundats.dk/fondsledelse/bestyrelsesarbejde/carlsbergfondets-nye-forklaring-slut-med-at-bestyrelsen-alene-skal-bedomme-alle-fondsansogninger/>

Oversigt: Tidligere DEA-analyser med fokus på eksterne forskningsmidler.

Private fonde - en unik aktør i dansk forskning: Rapporten påviste at de forskningsfinansierende private fonde allerede i 2012 havde opnået en unik rolle i forskningssystemet. De private fonde havde en anden rolle end det offentlige forskningsrådssystem ved højere grad af uafhængighed og ved oftere at have fokus på langsigtede, risikovillige og grænsesøgende forskning. Ifølge analysen var de private fonde kendetegnet ved at være relativt fleksible organisationer, som tilstræbte lav grad af bureaukrati. Men rapporten viser også, at både nogle forskningsdiscipliner og -institutioner i langt højere grad opnåede fondsfinansiering end andre. Det giver anledning til konstruktivt at debattere, hvordan vi sikrer et optimalt samspil mellem fonde, universiteter og det offentlige forskningsfinansierende system.

Risikovillig forskningsfinansiering - Indsigter fra litteraturen og erfaringer fra forskningsfonde (2019). Formålet med rapporten, udarbejdet af tænketanken DEA og Danmarks Frie Forskningsfond, var at undersøge, hvordan forskningsfinansierende aktører kan fremme mere risikovillig forskning. Rapporten var baseret på en gennemgang af litteraturen om risikovillighed i forskning og forskningsfinansiering og på udvalgte fondes perspektiver på og erfaringer med risikovillig forskningsfinansiering. Formål var at gøde jorden for kvalificerede diskussioner af, om der var behov for at styrke vilkårene for risikovillighed i dansk forskning og i så fald hvordan.

Den ideelle forskningsbevilling. Denne analyse (2018) blev udført af DEA, Danmarks Frie Forskningsfond (DFF) og Det Unge Akademi med henblik på at undersøge, hvilke bevillingstørrelser forskerne (tidligere modtagere af en bevilling fra DFF) selv efterspurgte. Rapporten dokumenterede en udbredt efterspørgsel på flere små og mellemstore bevillinger.

Universiteternes økonomiske råderum (2019) konkluderede, at universiteternes basismidler i stigende grad blev anvendt til at hjemtage eksterne forskningsmidler og til at dække medfinansiering og afledte omkostninger forbundet med eksterne projekter. Udviklingen, som den blev beskrevet i slutningen af 2019, udfordrede universiteternes økonomiske råderum, herunder muligheden for at løfte en samlet universitetsportefølje af opgaver inkl. forskning i områder, som ikke tilgodeses af ekstern finansiering. Analysen indgik i et projekt om finansieringen af offentlig forskning udført i et samarbejde mellem DEA og CBS med støtte fra Novo Nordisk Fonden.

Flere penge på færre hænder i dansk forskning. Analysen fra 2019 blev udført af DEA og Dansk Center for Forskningsanalyse (CFA) ved Aarhus Universitet og satte fokus på graden af koncentration af de konkurrenceudsatte forskningsmidler ved hjælp af en omfattende database over bevillinger fra en række offentlige og private danske forskningsfinansierede aktører og ERC. Formålet med rapporten var at belyse hvor koncentrerede de danske forskningsmidler var og vurdere hvornår koncentrationen af forskningsmidler kan blive u hensigtsmæssig. Analysen viste med udgangspunkt i et datasæt om næsten 20.000 bevillinger og godt 7500 bevillingsmodtagere bl.a. at de mest succesfulde 20 pct. af den samlede forskerbestand i Danmark modtog knap 90 pct. af de konkurrenceudsatte midler uddelt i perioden 2004-2016.

Ekstern forskningsfinansiering. Et effektivt middel - med bivirkninger? Analysen fra 2023 byggede på interviews og en spørgeskemaundersøgelse blandt 4.100 forskere og ledere på danske universiteter. Konklusionerne var, at ekstern forskningsfinansiering udgjorde et væsentlig økonomisk middel til at løfte både volumen og kvalitet af forskning på de danske universiteter. Samtidig beskrev analysen også hvordan de eksterne midler – som i denne sammenhæng omfatter såvel offentlige og private danske samt udenlandske midler inkl. EU – havde bivirkninger for forskningen og forskernes karriere. Analysen konkluderede, at de relativt lave succesrater for konkurrenceudsatte offentlige forskningsmidler i Danmark var forbundet med risiko for, at universiteterne mistede lovende, yngre forskere grundet usikre finansieringsvilkår og vilkårlighed i forhold til, hvilke af de bedste ansøgninger som modtager bevillinger, dels konservatisme og mindre risikovillighed hos både ansøgere, bedømmere og bevillingsgivere i bevillingssystemet.

08

Analysekapitel 5

Analysekapitel 5: Forskningsstrategier og politiske målsætninger

Både den flerårige aftale om forskningsreserven fra november 2025 og den politiske aftale fra januar 2026, "*Aftale om styrket viden- og teknologioverførsel*" vidner om et forskningspolitisk nybrud. De to brede politiske flertal i forhold til både økonomi og lovgivningsmæssige rammer kan ses som et varsel om et forskningspolitisk momentum. Et momentum som en kommende regering vil have mulighed for at bygge videre på. Kapitlet giver en kortfattet oversigt over erfaringerne med forskningspolitiske strategier fra etableringen af Forskningsministeriet og frem. Igennem årene har den forskningspolitiske indsats vekslet mellem afgrænsede faglige delstrategier og bredere nationale forskningsstrategier. Læringen herfra bør ligge til grund for ambitionerne om en kommende samlet og langsigtet forskningsstrategi, jf. rapportens anbefalinger

Historisk erfaring: stor effekt af forskningsstrategi i kombination med klare mål

I 1990'erne stod det dengang nyoprettede Forskningsministerium bag en række nationale delstrategier inden for områder, hvor der kunne identificeres særligt vigtige samfundsmæssige behov. Listen over de daværende delstrategier omfattede jordbrugsforskning, sundhedsforskning, miljø- og energiforskning, fiskeriforskning, IT-forskning, materialeforskning, bioteknologisk forskning og transportforskning.

En samlet ***national forskningsstrategi*** var dengang tiltænkt rollen som en supplerende overordnet ramme for forskningsindsatsen i Danmark. I praksis endte den endelige strategi dog med at få en blød udformning og fik mere karakter af en redegørelse om rammebetingelserne for dansk forskning end et egentligt politisk instrument og prioriteringsgrundlag¹⁴.

I stedet blev det den senere ***Globaliseringsstrategi*** fra 2006, som det efterfølgende Videnskabsministerium sammen med Statsministeriet og andre ministerier stod bag, der for alvor kom til at præge dansk forskning i en lang årrække. Globaliseringsstrategien blev vedtaget af den daværende regering og udarbejdet efter et omfattende forudgående analysearbejde med inddragelse af eksperter og sektorrepræsentanter. Realisering af strategielementer, der forudsatte lovgivning, eller som var udgiftskrævende, skete via en efterfølgende bred politisk aftale "*Aftale om fremtidens velstand og velfærd og investeringer i fremtiden*", fra juni 2006.

Globaliseringsstrategien indeholdt 350 initiativer inden for forskning, uddannelse og innovation, der skulle fremtidssikre Danmark^{xiii}. De mange initiativer inkluderede konkrete målsætninger om uddannelsesniveautet for kommende ungdomsårgange. Det var desuden Globaliseringsstrategien, som med udgangspunkt i EU's Barcelonamålsætning, konkretiserede og knæsatte den danske målsætning om, at der i budgetsammenhænge skal *afsættes* offentlige forskningsmidler svarende til 1 pct. af BNP.¹⁵

Initiativer, der udsprang af Globaliseringsrådet, har på afgørende vis dannet rammerne for dansk forskning og innovation i årene derefter. Effekterne af den daværende satsning kan belyses på forskellig vis. Danmark har igennem en årrække ligget i toppen af det årlige "European innovation scoreboard" som følge af bl.a. et højt niveau for uddannelse, forskning og videnskabelig publicering. En DEA-analyse kortlagde og beskrev i 2012 fordelingen af de 43 mia. kr., som på det tidspunkt var udmøntet i forlængelse af strategien^{xiv}. I en nyere kontekst kunne paneldeltagerne til DTU's ASCEND-konference i efteråret 2025 bekræfte hvordan Globaliseringsforliget var den investering, der gjorde, at virksomheden Novo Nordisk kunne retfærdiggøre sin fortsatte store satsning på Danmark^{xv}.

I årene efter Globaliseringsrådet har en række initiativer forsøgt at fastholde og videreudvikle det politiske fokus på investeringer i forskning og innovation og de bredere samfundsmæssige implikationer heraf. I 2009-

¹⁴ Se bl.a. "Dansk forskningspolitik Organisation, virkemidler og indsatsområder" (AFSK 2000), "Kampen om basismidlerne" af Kåre Aagaard, Center for Forskningsanalyse (2011) og DEA 2011 "Dansk forskningspolitik i et vadedsted Fra forskningslandsby til globalt knudepunkt" https://ps.au.dk/fileadmin/site_files/filer_forskningsanalyse/dokumenter/afsk/Rapporter/Rapport_2000_9.pdf
<https://www.datocms-assets.com/22590/1586629035-dansk-forskningspolitik-i-et-vadedsted.pdf>

¹⁵ <https://ufm.dk/arbejdsomraader/forskning-og-innovation/forsknings-og-innovationsomraadet/>

11 fulgte således **Regeringens Vækstforum**, derpå i 2012 **Danmark – Løsningernes land** med Morten Østergaard og Annette Vilhelmsen i spidsen. I 2017 **Disruptionrådet** og Søren Pinds "Nobelpagt" i form af strategien **Danmark klar til fremtiden**. På listen kan man også inkludere **Peer Review of the Danish R&I System** ("Christian Ketels"-ekspertgruppen fra 2020)¹⁶ samt **Digitaliseringspartnerskab om Danmarks digitale fremtid** fra 2021.

Centralt i arbejdet med prioritering af offentlige midler til forskning og innovation står også de tre tidligere - kataloger fra Uddannelses- og Forskningsministeriet, **FORSK2015, FORSK2020 og FORSK2025**. Katalogerne var baseret på en bredt inddragende systematisk tilgang, hvor hvert katalog med fem års mellemrum forsøgte at begrunde og beskrive en samlet palet af samfundsmæssige forskningsbehov. Bl.a. DFIR har vurderet, at katalogerne var for generiske til reelt at understøtte politiske prioriteringer, og at de derfor blev udfaset.

Fra omkring 2020 og frem har Uddannelses- og Forskningsministeriet stået bag en række forskningsstrategier, hvor udvalgte forsknings- og innovationsområder er beskrevet og analyseret. De "del-strategier", som fremgår af oversigten, er forskelligartede med hensyn til udformning og indhold og spænder over forskelligartede fag- og teknologiområder.

Strategierne er udarbejdet over en årrække af Uddannelses- og Forskningsministeriet i samarbejde med andre aktører og ressortministerier. Nogle af strategierne er fagligt brede og rummer tværfaglige elementer som eksempelvis den grønne forskningsstrategi fra 2020. Ingen af strategierne har direkte fokus på humaniora og samfundsvidenskab, og strategierne er udarbejdet enkeltvis uden forsøg på systematisk at dække hele forskningslandskabet.

Boks 5.1 // Oversigt over en række danske forskningsstrategier fra 2020 og frem:

- Fremtidens grønne løsninger – Strategi for investeringer i grøn forskning, teknologi og innovation (2020)
- National robotstrategi – Gode uddannelses-, forsknings- og innovationspolitiske rammer for robotteknologi i Danmark (2020)
- Danmarks nationale strategi for rummet (2021)
- Strategi for life science (2021)
- National Strategi for Kvanteteknologi del 1 og 2 (2023)
- Forskning i trygge rammer - Delstrategi for cyber- og informationssikkerhed (2023)
- National Defence Industrial Strategy of the Danish Government Strengthened cooperation for Danish security (2023)
- Strategi for life science frem mod 2030 (2024)
- Taskforce for styrket viden- og teknologioverførsel (2025)

Blandt strategilignende initiativer bør også nævnes afrapporteringen fra **Taskforce for styrket viden- og teknologioverførsel** (2025). Formelt en afrapportering med anbefalinger fra en nedsat ekspertgruppe rettet mod både forskningsinstitutioner, virksomheder, iværksættere, fonde og myndigheder. I praksis er taskforcens analyser og anbefalinger af strategilignende karakter. Anbefalingen om at sikre et løft, hvad angår midlerne til innovation og modning af tidlige opfindelser på forskningsinstitutionerne, blev således allerede realiseret med den politiske aftale i november da taskforcens anbefalinger blev offentliggjort.

Rækken af analysefora og partnerskaber har hver især sat en række aftryk og ført til reformer. Fx har oprettelsen af Danmarks Innovationsfond baggrund i 2012-rapporten **Danmark – Løsningernes land**, mens 2017-strategien **Danmark klar til fremtiden** (*Nobelpagten*) ledte til et samarbejde mellem offentlige og private fonde om etablering af fire pionercentre.

¹⁶ <https://projects.research-and-innovation.ec.europa.eu/en/statistics/policy-support-facility/peer-review-danish-research-innovation-system>

Ingen af de senere initiativer og analyser har ført til omfattende *overordnede* reformer, som realiseret via et bredt politisk forlig, har ført til forandringer på linje med det tidligere Globaliseringsråd. DEA har gentagne gange (se bl.a. DEA 2011, 2014, 2017 og 2024) understreget behovene for en ny dansk forskningspolitik.

2025-aftalen om forskningsreserven markerer et politisk nybrud

Den 6. november 2025 blev der med uddannelses- og forskningsministeren for bordenden indgået et flerårigt forlig om nye forskningsmidler^{xvi}. Via en todelt politisk aftale, som hhv. 11 og 10 af folketingets partier står bag, blev der udmøntet knap 18,4 mia. til forskning fordelt over en fireårig periode (2026-2029).

Det er et *væsentligt* større beløb end i de forudgående års politiske forhandlinger om de statslige forskningsmidler¹⁷. Aftalegrundlaget blev modtaget med ros fra en række aktører, herunder både uddannelses- og forskningsorganisationer, erhvervsorganisationer og andre aktører. Blandt de centrale nyskabelser er **først** og fremmest et brud med de hidtidige *etårige* aftaler. Som beskrevet i en DEA-analyse fra 2024 var udmøntning af stadig flere midler til forskning sket via etårige aftaler med en mere fragmenteret fordeling af midlerne som resultat.

Som en **anden** markant nyskabelse indebar november-aftalen et brud med en hidtidig praksis om altovervejende at udmønte midlerne fra forskningsreserven i form af eksterne midler, som forskere og institutioner hver især kunne søge om i konkurrence med hinanden. Ser man på de to aftaler under ét er det knap 22 pct. af midlerne (3.960 mio. kr.), der udmøntes som basismidler til offentlige forsknings- og uddannelsesinstitutioner. De knap fire mia. dækker over to mia. i basismidler til de otte universiteter over fire år, 160 mio. til professionshøjskoler, erhvervsakademier m.fl. samt en nyskabelse i form af *frie midler til innovation* ved universiteterne på 1,8 mia. kr. over fire år. Samlet set rummer de to politiske aftaler fra den 6. november 2025 midler til mere en 90 forskellige forsknings- og innovationstemaer og kategorier.

En central del af grundlaget for de politiske aftaler var regeringens udspil "*Strategiske* prioriteringer for forskning og innovation 2026-2029"¹⁸. Udspillet blev lanceret umiddelbart inden forhandlingerne om forskningsreserven. Selve "strategi"-elementet er dog af beskedent omfang. Afsnittet, der beskriver et udfordringsbilledet, er på blot to sider.

Publikationen rummer herudover en række tematiske afsnit, som hver især ganske kort beskriver forskningsområder og forskningsmæssige problemstillinger. I forlængelse af afsnittene oplistes et antal punkter, som ønskes prioriteret under overskriften "Regeringen vil". Sammenfattende må regeringens udspil "*Strategiske prioriteringer for forskning og innovation 2026-2029*" vurderes som i højere grad at have karakter af et forhandlingsudspil, der skitserer og begrunder en mulig fordeling af forskningsreserven, end af en egentlig klassisk forskningsstrategi.

En del af det analysegrundlag og de elementer, der oftest indgår i strategiarbejder ("hvor og hvorfor er vi her?", "hvad kan og vil vi gerne opnå?" og "hvilke forskellige mulige scenarier og redskaber er der?") findes ikke i selve udspillet fra efteråret. Men dele af dette materiale kan til gengæld findes i rækken af de forudgående delstrategier, som er udgivet fra 2020 og frem, jf. boks 5.1.

De politiske forhandlinger om forskningsreserven i efteråret 2025 har således kunnet "læne sig" op af analysegrundlaget fra de senere års række af forskningspolitiske delstrategier, som hver især beskriver og vurderer strategiske og perspektivrige forsknings- og teknologiområder .

Til gengæld har et faktuel grundlag, som beskriver og kvantificerer tværgående og strukturelle problemstillinger, der også kendetegner danske forskning manglet. Der mangler således fortsat et analysegrundlag der belyser og vurderer problemstillinger knyttet til det samlede niveau af offentlige investeringer, samspillet mellem forskellige offentlige kilder herunder midler fra staten, regionerne, Danmarks Grundforskningsfond samt EU og Nordisk Ministerråd og ikke mindst til spørgsmålet om, hvordan midlerne bruges bedst muligt, herunder både deres rolle i det samlede finansieringslandskab samt basisbevillingernes rolle historisk og fremadrettet, både i forhold til institutionerne og i forhold til forskere ansat i hhv. faste og tidsbegrænsede stillinger.

¹⁷ <https://dea.nu/publikationer/forskningsreservens-storrelse-og-struktur-over-tid>

¹⁸ "Strategiske prioriteter for forskning og innovation 2026-2029" <https://ufm.dk/media/qoxpujvz/udspil.pdf>

09

Data og metode

Data og metode

Analysen er udarbejdet af seniorøkonom Lasse Nielsen og seniorkonsulent Nikolaj Helm-Petersen, som begge i kraft af tidligere ansættelser i Uddannelses- og Forskningsministeriet har et mangeårigt kendskab til relationerne mellem universiteter, offentlige og private forskningsfinansierende fonde såvel som arbejdet med danske og europæiske forskningsstrategier og forskningspolitiske målsætninger.

Data i analysen bygger på en række udvalgte tabeller fra det offentlige forskningsbudget samt de regnskabsmæssige forskningsstatistikker for FoU udført i hhv. den offentlige sektor og i erhvervslivet. I en dansk kontekst offentliggøres data på www.dst.dk/fui samt på statistikbanken.dk. Herudover er der også anvendt bevilingsdata fra forskningsportal.dk og data fra "*EU Industrial R&D Investment Scoreboard*."

Forskningsstatistikkerne udarbejdes af nationale statistikbureauer inkl. Danmarks Statistik, hvor disse i største muligt omfang følger definitioner, kategoriseringer og anbefalinger fra OECD's Frascatimanual. Data fra de nationale producenter indberettes til Eurostat, OECD og UNESCO Institute for Statistics (UIS). I nogle tilfælde kan der iagttages forskelle mellem danske data fra samme statistikår, som de fremstår hos hhv. Danmarks Statistik og de internationale organisationer. Forklaringerne kan bl.a. være, at der anvendes hhv. foreløbige og endelige tal, at fejlrettelser endnu ikke er slået igennem i de internationale opgørelser, eller at forskningsudgifterne sættes i forhold til BNP eller befolkningstal, og at der i den forbindelse anvendes forskellige BNP-prognoser eller befolkningstal.

Datamaterialet fra Eurostat og OECD er i nogle tilfælde forsynet med fodnoter, der angiver databrud, foreløbige eller estimerede værdier samt i nogle tilfælde også definitioner og kategorier, der afviger. Omfang og implikationer af fx databrud fremgår som hovedregel ikke af fodnoterne i de internationale statistikker, men kan i nogle tilfælde findes på originalsprog hos de nationale statistikproducenter. Eksempelvis blev datagrundlaget for den britiske forskningsstatistik for erhvervslivet grundlæggende ændret i 2022. En omfattende beskrivelse heraf findes hos det engelske *Office of National Statistics*. Det er obligatorisk for EU-lande at udarbejde årlige statistikker. Europæiske statistikbureauer er desuden underlagt European Statistics Code of Practices. Der kan dog fortsat være forhold, der påvirker og begrænser mulighederne for sammenligninger på tværs af lande, herunder finansiering og organisering af de nationale statistikbureauer, øvrig lovgivning, adgang til offentlige myndigheders administrative data mv. Flere ikke-EU-lande, herunder Schweiz, Australien og New Zealand, udarbejder kun forskningsstatistikken i ulige årstal.

Danmarks Forskningsportal lanceret af Uddannelses- og Forskningsstyrelsen, som en portal, der indsamler data om det danske forskningslandskab fra forskellige kilder inkl. oversigter over bevillinger fra både offentlige og private forskningsfinansierende fonde. Visionerne for portalen er at opbygge et omfattende datamateriale, der giver indsigter i og danner grundlag for analyser af dansk forskning – fra input til output og impact. Portalens data om de offentlige og de private fondes bevillinger *opgjort på bevillingsår* supplerer de eksisterende bagudrettede regnskabsmæssige opgørelser af, hvor meget forskning der er udført hhv. i det offentlige og i regi af erhvervslivet, inkl. finansieringsoplysninger opgjort på aggregere niveau.

Med data fra Danmarks Forskningsportal er det muligt at opgøre og analysere bevillingsmønstre i det danske forskningslandskab på tværs af fonde. Medio februar 2026 rummer Danmarks Forskningsportal oplysninger om bevillinger fra fem af de store private forskningsfinansierende fonde: Novo Nordisk Fonden (3.642 bevillinger), Carlsbergfondet (2.167 bevillinger), Lundbeck Fonden (1.278 bevillinger), Villum Fonden (772 bevillinger) og VELUX Fonden (256 bevillinger) samt fra én af de statslige fonde (DFF Danmarks Frie Forskningsfond med 4.018 bevillinger). Tidmæssigt er bevillingerne fordelt på årene 2018-2024 idet nogle fonde også har leveret oversigter over bevillinger fra 2016 og 2017. 2025-bevillingerne er endnu ikke inkluderet.

Bevilingsdata fra en række andre statslige forskningsfinansierende kilder, herunder Danmarks Innovationsfond, Danmarks Grundforskningsfond samt de tre udviklings- og demonstrationsprogrammer EUDP, MUDP og GUDP, er fortsat ikke inkluderet i portalen.

10

Litteraturliste

Litteraturliste

Se oversigten med titler og links på sidste side i bilagsmaterialet.

11

Bilag

Bilag

Udtræk fra forskningsportal.dk Fondsbevillinger på 100 mio. kr. eller mere, 2018-2024.

Organisation name	Funder Specific Instrument	Grant Year	Amount Granted	DST Classification Level1	DST Classification Level2	OECD Classification Level1	OECD Classification Level2
KU University of Copenhagen	Centres	2018	700.000.000 kr.	Medical and Health Sciences	17. Other Medical Sciences	Medical and Health Sciences	3.5. Other Medical Science
Region Zealand	Partnerships	2018	675.500.000 kr.	Medical and Health Sciences	15. Social Medicine and Public Health	Medical and Health Sciences	3.3. Health Sciences
National Genom Center	Infrastructure	2018	102.100.000 kr.	Natural Sciences	06. Biochemistry	Natural Sciences	16. Biological Sciences
Team Danmark	Symposia and conferences	2018	100.000.000 kr.	Medical and Health Sciences	11. Clinical Medicine	Medical and Health Sciences	3.2. Clinical Medicine
National Genom Center	Centres	2019	850.000.000 kr.	Medical and Health Sciences	03. Basic Medicine	Medical and Health Sciences	3.1. Basic Medicine
KU University of Copenhagen	Centres	2019	700.000.000 kr.	Medical and Health Sciences	03. Basic Medicine	Medical and Health Sciences	3.1. Basic Medicine
North Carolina State University	Programmes and collaborator	2019	182.748.385 kr.	Agricultural and Veterinary Science	05. Agricultural Biotechnology	Agricultural and Veterinary Science	1.4. Agricultural Biotechnology
KU University of Copenhagen	Infrastructure	2019	100.000.000 kr.	Natural Sciences	08. Other Natural Sciences	Natural Sciences	1.7. Other Natural Sciences
DTU Technical University of Denmark	Centres	2020	750.000.000 kr.	Medical and Health Sciences	17. Other Medical Sciences	Medical and Health Sciences	3.5. Other Medical Science
AU Aarhus University	Education platforms	2020	150.000.000 kr.	Medical and Health Sciences	11. Clinical Medicine	Medical and Health Sciences	3.2. Clinical Medicine
KU University of Copenhagen	Centres	2020	140.000.000 kr.	Medical and Health Sciences	17. Other Medical Sciences	Medical and Health Sciences	3.5. Other Medical Science
Nasdaq OMX	Partnerships	2020	103.300.000 kr.	Medical and Health Sciences	15. Social Medicine and Public Health	Medical and Health Sciences	3.3. Health Sciences
Biomedicine Institut	Own initiatives for later spinout	2021	424.753.000 kr.	Medical and Health Sciences	17. Other Medical Sciences	Medical and Health Sciences	3.5. Other Medical Science
KU University of Copenhagen	Centres	2021	2.234.390.000 kr.	Medical and Health Sciences	03. Basic Medicine	Medical and Health Sciences	3.1. Basic Medicine
DTU Technical University of Denmark	Education platforms	2021	152.500.000 kr.	Natural Sciences	03. Physical Sciences	Natural Sciences	1.3. Physical Sciences
KP University College Copenhagen	Education platforms	2021	100.000.000 kr.	Social Sciences	36. Other Social Sciences	Social Sciences	5.9. Other Social Sciences
Broad Institute	Centres	2021	298.300.000 kr.	Medical and Health Sciences	03. Basic Medicine	Medical and Health Sciences	3.1. Basic Medicine
AU Aarhus University	Centres	2021	631.000.000 kr.	Medical and Health Sciences	17. Other Medical Sciences	Medical and Health Sciences	3.5. Other Medical Science
AU Aarhus University	Programmes and collaborator	2021	150.000.000 kr.	Agricultural and Veterinary Science	03. Animal and Dairy Science	Agricultural and Veterinary Science	4.2. Animal and Dairy Science
Biomedicine Institut	Own initiatives for later spinout	2021	383.000.000 kr.	Medical and Health Sciences	17. Other Medical Sciences	Medical and Health Sciences	3.5. Other Medical Science
KU University of Copenhagen	Centres & Projects	2021	187.325.665 kr.	Medical and Health Sciences	X2. Unspecified Medical and Health Sciences	Medical and Health Sciences	3.X. Unspecified Medical and Health Sciences
AU Aarhus University	Programmes and collaborator	2022	126.787.360 kr.	Engineering and Technology	25. Environmental Biotechnology	Engineering and Technology	2.6. Environmental Biotechnology
Capital Region of Denmark	Programmes and collaborator	2022	173.788.407 kr.	Medical and Health Sciences	15. Social Medicine and Public Health	Medical and Health Sciences	3.3. Health Sciences
Life Fonden	Own initiatives for later spinout	2022	183.600.000 kr.	Social Sciences	32. Education, Pedagogy	Social Sciences	5.3. Education
Region of Southern Denmark	Education platforms	2022	194.620.000 kr.	Medical and Health Sciences	03. Basic Medicine	Medical and Health Sciences	3.1. Basic Medicine
Biomedicine Institut	Own initiatives for later spinout	2022	411.938.950 kr.	Medical and Health Sciences	17. Other Medical Sciences	Medical and Health Sciences	3.5. Other Medical Science
KU University of Copenhagen	Programmes and collaborator	2022	1.071.604.667 kr.	Natural Sciences	02. Computer and Information Sciences	Natural Sciences	1.2. Computer and Information Sciences
KU University of Copenhagen	Centres	2023	1.000.000.000 kr.	Medical and Health Sciences	17. Other Medical Sciences	Medical and Health Sciences	3.5. Other Medical Science
KU University of Copenhagen	Programmes and	2023	137.235.406 kr.	Medical and Health Sciences	11. Clinical Medicine	Medical and Health Sciences	3.2. Clinical Medicine
KU University of Copenhagen	Centres	2023	150.000.000 kr.	Engineering and Technology	28. Other Engineering and Technologies	Engineering and Technology	2.11. Other Engineering and Technologies
DEN DANSKE NATURFOND	Projects	2023	220.000.000 kr.	Social Sciences	37. Urban Studies, Transport Planning and Social Aspects of Tr	Social Sciences	5.7. Social and Economic Geography
KP University College Copenhagen	Centres	2023	100.000.000 kr.	Medical and Health Sciences	15. Social Medicine and Public Health	Medical and Health Sciences	3.3. Health Sciences
Danish Technological Institute	Projects	2024	133.724.191 kr.	Agricultural and Veterinary	55. Agricultural Biotechnology	Agricultural and Veterinary	4.4. Agricultural Biotechnology
Capital Region of Denmark	Projects	2024	172.000.000 kr.	Medical and Health Sciences	11. Clinical Medicine	Medical and Health Sciences	3.2. Clinical Medicine
KU University of Copenhagen	Centres	2024	124.381.907 kr.	Interdisciplinary Research	57. Interdisciplinary Research	N/A	N/A
DTU Technical University of Denmark	Projects	2024	150.000.000 kr.	Medical and Health Sciences	03. Basic Medicine	Medical and Health Sciences	3.1. Basic Medicine
International Maize and Wheat Improvement Center (CIM)	Projects	2024	144.515.183 kr.	Agricultural and Veterinary Science	50. Agriculture	Agricultural and Veterinary Science	4.1. Agriculture, Forestry, and Fisheries
KU University of Copenhagen	Projects	2024	500.000.000 kr.	Agricultural and Veterinary	50. Agriculture	Agricultural and Veterinary	4.1. Agriculture, Forestry, and Fisheries
AU Aarhus University	Projects	2024	101.811.237 kr.	Medical and Health Sciences	15. Social Medicine and Public Health	Medical and Health Sciences	3.3. Health Sciences
KU University of Copenhagen	Centres	2024	105.000.000 kr.	Medical and Health Sciences	03. Basic Medicine	Medical and Health Sciences	3.1. Basic Medicine
SDU University of Southern Denmark	Fellowships	2024	500.000.000 kr.	Interdisciplinary Research	57. Interdisciplinary Research	N/A	N/A
KU University of Copenhagen	Strategic project	2024	222.000.000 kr.	Medical and Health Sciences	X2. Unspecified Medical and Health Sciences	Medical and Health Sciences	3.X. Unspecified Medical and Health Sciences
AU Aarhus University	Strategic project	2024	223.000.000 kr.	Medical and Health Sciences	X2. Unspecified Medical and Health Sciences	Medical and Health Sciences	3.X. Unspecified Medical and Health Sciences

Danmarks Statistik, Statistikbanken: Erhvervslivets udgifter til egen FoU efter udgifter til branche, størrelsesgruppe, region og tid <https://www.statistikbanken.dk/statbank5a/default.asp?w=1920>

Erhvervslivets udgifter til egen FoU efter udgifter til egen FoU, branche - størrelsesgruppe - region mv og tid		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Enhed: Mio. kr.																			
STØRRELSESGRUPPER ALT [årsværk]		27.645 kr.	34.080 kr.	36.714 kr.	35.413 kr.	36.286 kr.	37.045 kr.	36.308 kr.	36.815 kr.	39.487 kr.	42.418 kr.	40.757 kr.	42.187 kr.	41.571 kr.	42.494 kr.	44.602 kr.	49.286 kr.	53.417 kr.	59.213 kr.
Under 10 årsværk		1.307 kr.	1.670 kr.	1.377 kr.	1.501 kr.	1.355 kr.	1.626 kr.	1.852 kr.	1.394 kr.	1.635 kr.	1.253 kr.	474 kr.	..	757 kr.	656 kr.	990 kr.	624 kr.	932 kr.	946 kr.
10-49 årsværk		2.651 kr.	3.918 kr.	3.745 kr.	4.380 kr.	3.883 kr.	3.751 kr.	3.292 kr.	3.461 kr.	3.794 kr.	4.198 kr.	5.166 kr.	..	4.313 kr.	4.414 kr.	3.157 kr.	3.070 kr.	3.797 kr.	3.772 kr.
50-249 årsværk		4.244 kr.	6.035 kr.	4.995 kr.	3.985 kr.	4.338 kr.	4.692 kr.	4.628 kr.	4.900 kr.	5.277 kr.	6.860 kr.	6.426 kr.	..	6.818 kr.	6.394 kr.	7.846 kr.	7.625 kr.	7.844 kr.	9.057 kr.
250(+) årsværk		19.444 kr.	22.457 kr.	26.598 kr.	25.546 kr.	26.710 kr.	26.975 kr.	26.536 kr.	27.060 kr.	28.781 kr.	30.107 kr.	28.690 kr.	..	29.683 kr.	31.030 kr.	32.609 kr.	37.967 kr.	40.844 kr.	45.438 kr.
STØRRELSESGRUPPER ALT [årsværk]		100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Under 10 årsværk		5%	5%	4%	4%	4%	4%	5%	4%	4%	3%	1%		2%	2%	2%	1%	2%	2%
10-49 årsværk		10%	11%	10%	12%	11%	10%	9%	9%	10%	10%	13%		10%	10%	7%	6%	7%	6%
50-249 årsværk		15%	18%	14%	11%	12%	13%	13%	13%	13%	16%	16%		16%	15%	18%	15%	15%	15%
250(+) årsværk		70%	66%	72%	72%	74%	73%	73%	74%	73%	71%	70%		71%	73%	73%	77%	76%	77%

- ⁱ Universitetsforskningens bidrag til innovation og vækst (Danske Universiteter 2017) og "Contribution of academic research to innovation and growth" Økonomisk Institut, CBS. https://dkuni.dk/wp-content/uploads/2017/10/folder_a5_universitets-forskningens-bidrag.pdf DEA 2017 "Effekterne af offentlig forskning" udarbejdet på vegne af Uddannelses- og Forskningsministeriet og regeringens tværministerielle udvalg vedr. effekterne af forskning. <https://www.datocms-assets.com/22590/1586239403-on-the-effects-of-research-and-development-a-literature-review.pdf> Uddannelses- og Forskningsminister Jesper Petersens svar af 24. november 2021 (Uddannelses- og Forskningsudvalget, Folketinget UFU Alm. del - endeligt svar på spørgsmål 13 Uddannelses- og Forskningsudvalget 2021-22 og Sammenhæng mellem forsknings- og udviklingsinvesteringer og levestandard, KRAKA Advisory 2021 <https://www.kraka-economics.dk/media/whulqhbkb/nnf-fou-levestandard-rapport-v11-27-januar-2022.pdf>
- ⁱⁱ Competitiveness Council (Research and space), 29 November 2024 <https://www.consilium.europa.eu/en/meetings/compet/2024/11/29/>
- ⁱⁱⁱ <https://www.treasuryfinland.fi/investor-relations/sustainability-and-finnish-government-bonds/the-national-plan-to-raise-rd-funding/> og <https://www.researchprofessionalnews.com/rr-news-europe-other-nations-2025-3-new-austrian-government-targets-4-of-gdp-for-research-spending/>
- Science Business "Finland seals political commitment to raise R&D spending to 4% of GDP", 11 Jan 2022, <https://sciencebusiness.net/news/finland-seals-political-commitment-raise-rd-spending-4-gdp>
- ^{iv} Science Business "Germany moves closer to 3.5% R&D expenditure target", 14 May 2020 <https://sciencebusiness.net/news-byte/germany-moves-closer-35-rd-expenditure-target>
- ^v Regeringens proposition 2024/25:60 Forskning og innovation for fremtid, nyfikenhet och nytta <https://www.regeringen.se/contentassets/a70996e2f9de4222b5a6880d33c20d35/forskning-och-innovation-for-framtid-nyfikenhet-och-nytta-prop.-20242560.pdf>
- ^{vi} <https://www.danskindustri.dk/arrangementer/soeg/arrangementer/smv/seminar-sadan-styrker-vi-danske-smvers-investeringer-i-forskning-og-udvikling>
- ^{vii} EU Industrial R&D Investment Scoreboard <https://iri.jrc.ec.europa.eu/scoreboard/2025-eu-industrial-rd-investment-scoreboard>
- ^{viii} Uddannelses- og Forskningsstyrelsen, Danske forskningsmålsætninger <https://ufsn.dk/statistik/hvad-er-forskning-udvikling-og-innovation/danske-forskningsmaalsætninger/>
- ^{ix} Danmarks Statistik, FOUBUD: Offentligt forskningsbudget efter bevillingsgiver og prisenhed <https://www.statistikbanken.dk/statbank5a/default.asp?w=1920>
- ^x <https://www.dea.nu/publikationer/politiske-prioriteringer-i-de-offentlige-forskningsbudgetter>
- ^{xi} Se bl.a. https://www.folketingstidende.dk/samling/19711/lovforslag/L107/19711_L107_som_fremsat.pdf <https://www.retsinformation.dk/eli/ft/200212L00142> og https://www.folketingstidende.dk/samling/20161/lov-forslag/L118/20161_L118_som_fremsat.pdf
- ^{xii} Bekendtgørelse af lov om Danmarks Forsknings- og Innovationspolitiske Råd og Danmarks Frie Forskningsfond <https://www.retsinformation.dk/eli/fta/2025/152>
- ^{xiii} FREMGANG, FORNYELSE OG TRYGHED, Strategi for Danmark i den globale økonomi, Regeringen april 2006
- ^{xiv} Globaliseringspuljen 2007-2012 <https://www.dea.nu/publikationer/globaliseringspuljen-2007-2012>
- ^{xv} Se bl.a. beskrivelse på LinkedIn fra Mads Eriksen Storm https://www.linkedin.com/posts/mads-eriksen-storm-4b96145_globaliseringsforliget-var-den-investering-activity-7399437215522742272-iUua/?originalSubdomain=dk
- ^{xvi} <https://ufm.dk/aktuelt/pressemeddelelser/2025/november/bredt-flertal-er-enige-om-nybrud-i-dansk-forskningspolitik-med-fleraarige-milliardinvesteringer/>

